

ЗМІСТ

<u>ЩО ФІНАНСУЄТЬСЯ ПРОГРАМОЮ</u>	4
<u>БАГАТОРІЧНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ПРОЕКТИ</u>	5
1. ВСТУП	6
1.1. Особливості участі у багаторічних проектах SPS	6
1.2. Хто може подати заявку?	7
2. ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ ПРОЕКТУ	8
2.1. Подання запиту та відбір проекту	8
2.1.1. План проекту	8
2.1.2. Експертна оцінка	9
2.2. Схвалення та нагорода	9
2.3. Початок виконання проекту	9
2.4. Звітність та оцінювання	9
2.5. Закриття проекту	10
3. ФІНАНСИ	11
3.1. Бюджет	12
3.2. Платежі	12
3.3. Документація	13
3.4. Дозволені витрати за проектом	14
3.5. Неприйнятні витрати	15
3.6. Стипендії	15
4. ІНСПЕКЦІЯ ТА АУДИТ	16
5. ПРАВОВІ УМОВИ	17
ПЛАН ПРОЕКТУ ТА ІНСТРУКЦІЇ ЩОДО ЙОГО	18
СКЛАДАННЯ	
ОСНОВНІ ПУНКТИ ОПИСУ ПРОПОЗИЦІЇ У ПЛАНІ	23
ПРОЕКТУ	
Взірець бюджетної таблиці для NPD	25
Взірець бюджетної таблиці для PPD	26
<u>НАВЧАЛЬНІ КУРСИ</u>	27
Інститут підвищення кваліфікації (ASI)	27
Курси підвищення кваліфікації (ATC)	28
<u>СЕМІНАРИ</u>	29
Семінари із передових досліджень (ARW)	29
1. ВСТУП	30
1.1. Які типи подій фінансує SPS НАТО?	30
1.1.1. Передові Дослідницькі Семінари (ARW)	30
1.1.2. Інститут підвищення кваліфікації (ASI)	30
1.1.3. Курс підвищення кваліфікації (ATC)	31
1.2. Хто може подати заявку?	31
1.3. Хто може брати участь?	31
1.3.1. ARW	32
1.3.2. ASI	32
1.3.3. ATC	32
2. МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ	33
3. ТАРИФИ НА ТРЕНІНГИ ТА ТРЕНІНГИ	33

4. ЖИТТЯ ПОДІЇ SPS	33
4.1. Подання заявки та процес відбору	33
4.1.1. Подання заявки	33
4.1.2. Експертна оцінка	34
4.1.3. Схвалення та надання гранту	34
4.2. Деталі заходу та авансовий платіж	34
4.3. Заключний звіт і платіжний баланс події	35
4.4. Публікація у науковій серії НАТО	35
5. ФІНАНСИ	36
5.1. Умови	36
5.2. Документація	37
6. ІНСПЕКЦІЯ ТА АУДИТ	37
7. ПРАВОВІ УМОВИ	38
ОСНОВНІ ПУНКТИ ОПИСУ ПРОПОЗИЦІЇ У АПЛІКАЦІЙНІЙ ФОРМІ	39
Взірець бюджетної таблиці	40
<u>Ключові пріоритети програми «Наука заради миру» (SPS)</u>	41
<u>ЯК ПОДАТИ ЗАЯВКУ?</u>	43
<u>ПЕРЕЛІК КРАЇН-ЧЛЕНІВ НАТО</u>	44
<u>ПЕРЕЛІК КРАЇН-ПАРТНЕРІВ НАТО</u>	45
<u>КІНЦЕВІ ДАТИ ПОДАННЯ АПЛІКАЦІЙНИХ ФОРМ</u>	46
Програма комплексної допомоги Україні	47
Співпраця між НАТО і Україною у Рамках наукової програми «Наука заради миру та безпеки»: статистика	49
Співпраця між НАТО і Україною у Рамках наукової програми «Наука заради миру та безпеки»: успішні проекти	51
Проект «Термоелектричні матеріали та пристрої для енергозаощадження та підвищення безпеки»	56
Статистика участі різних країн у програмі SPS NATO	57
Перелік проектів за участю українських організацій, виграних у 2018 році	59
<u>КОНТАКТИ</u>	60

У четвер, 29 листопада 2018 року, в штаб-квартирі НАТО в Брюсселі відбулась особлива подія – святкування шістдесятої річниці провідної ініціативи Альянсу у галузі науки, інновацій і досліджень. Програма НАТО «Наука заради миру і безпеки» була створена в 1958 році задля сприяння навчанню науковців, обміну знаннями і розбудови мереж фахівців.

https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_161014.htm?selectedLocale=uk

Програма SPS переросла в один з основних інструментів партнерства НАТО, який поширюється на широке коло питань, таких як кіберзахист, реагування на тероризм і посилення енергетичної безпеки. З роками вона створила міжнародну мережу науковців і експертів, з Програмою пов'язані понад 20 Нобелівських лауреатів. Виступаючи на святкуванні ювілею, заступниця Генерального секретаря НАТО Роуз Готтемеллер сказала: «Саме наука дозволяє нам розуміти нові виклики безпеці і саме на науці ґрунтуються наші рішення».

Науковці, дипломати і посадовці зібрались в штаб-квартирі НАТО для святкування шістдесятої річниці. Були продемонстровані проекти, які підтримує Програма SPS, в тому числі новий пристрій з дистанційним керуванням, який використовує підземний радар для виявлення мін та інших вибухових пристроїв.

Шейх Кувейту Фауваз Аль-Сабах і послы Італії, України, Азербайджану і Сербії при НАТО виступили з промовами, в яких вказали на користь Програми SPS. Помічник Генерального секретаря з нових викликів безпеці, д-р Антоніо Міссіролі, закрив захід словами: «Інновація – це слово на слуху в НАТО сьогодні, і я переконаний, що Програма SPS відіграватиме провідну роль в майбутній діяльності НАТО зі сприяння миру через науку в дусі співробітництва і солідарності як для членів Альянсу, так і для їх партнерів».

ЩО ФІНАНСУЄТЬСЯ ПРОГРАМОЮ

Програма SPS підтримує співпрацю за допомогою трьох механізмів надання грантів: багаторічних дослідницьких проектів, наукових семінарів та навчальних курсів. Зацікавлені кандидати повинні розробити спільну діяльність, яка відповідатиме одному із наступних форматів:

- 1. Багаторічні науково-дослідні проекти**
- 2. Навчальні курси**
- 3. Семінари**

БАГАТОРІЧНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ПРОЕКТИ

Що це таке:	це проекти досліджень і розробок, які пов'язані зі стратегічними цілями НАТО та які мають відношення до ключових пріоритетів SPS. Проекти дають змогу науковцям з країн-партнерів розширити контакти в науковій спільноті НАТО, створюючи потужну наукову інфраструктуру в їхніх країнах
Тривалість:	типова тривалість проекту складає 18-36 місяців
Цільова аудиторія:	заявки подаються спільно експертом, який проживає і працює в країні НАТО, та експертом, який проживає і працює в країні-партнері НАТО. Заохочуються проекти, які включають більше однієї країни-партнера, а також передбачають участь молодих вчених.
Бюджет:	кошти НАТО надаються для покриття витрат, безпосередньо пов'язаних із виконанням проекту, таких як наукове обладнання, комп'ютери, програмне забезпечення, а також підтримка молодих вчених. Зокрема, приблизно половина бюджету, як правило, виділяється на обладнання, близько 20% на навчання та поїздки, 15% на стипендії; одгак, ці пропорції можуть змінюватися залежно від потреб кожного проекту

1. ВСТУП

Програма НАТО «Наука заради миру і безпеки» (SPS – Science for Peace and Security) спрямована на посилення співпраці та діалогу між країнами НАТО і країнами-партнерами за допомогою цивільної науки та інновацій. Програма SPS фінансує діяльність, що відповідає стратегічним цілям НАТО, які стосуються визначених ключових пріоритетів (ключові пріоритети винесені у окремий розділ цього посібника). SPS пропонує гранти для виконання спільних науково-дослідних проектів, організації семінарів, навчальних тренінгів за участю вчених і експертів як з країн НАТО так і з країн-партнерів. Цей посібник є перекладом офіційних навчальних посібників для потенційних учасників програми SPS, які виставлені у вільному доступі на сайті НАТО. У посібнику описано фінансові та адміністративні процедури для управління проектами НАТО, визначено загальні умови, що регулюють гранти, які надаються у рамках цієї програми. Всі інші додаткові процедури, терміни чи умови можуть бути викладені в Грантовому листі для виконавців проекту або у затвердженому Плані проекту.

Поточна офіційна версія цього довідника та його додатки можна знайти на веб-сайті SPS НАТО: www.nato.int/science.

Гранти в рамках Програми SPS надаються на розсуд НАТО. Текст офіційного посібника для потенційних отримувачів грантів НАТО та додатки до нього, а також підписаний Грантовий лист та будь-які документи, що додаються до нього або включені у нього, складають усі умови надання грантів в рамках програми SPS. У разі невідповідності між цими документами, Грантовий лист та його додатки мають пріоритет над цим Посібником та його додатками.

Всі запитання, які виникають щодо проектів SPS слід надсилати на адресу sps.info@hq.nato.int. Заповнені заявки слід надсилати за адресою sps.applications@hq.nato.int. Запити щодо поточних проектів слід направляти до відповідального радника / експерта SPS.

1.1. Особливості участі у багаторічних проектах SPS

Багаторічні проекти SPS (MYP – Multi-Year-Project) підтримують виконання спільних прикладних досліджень та розробок, які повинні:

- Відноситися до вирішення одного або декількох ключових пріоритетів SPS (див. Додаток про ключові пріоритети SPS);
- продемонструвати чіткий зв'язок із питаннями безпеки;

а також відповідати сучасним розробкам високого рівня, які повинні бути:

- високоякісними;
- мати чіткі цілі;
- демонструвати реалістичні тверді віхи та результати;
- включати співробітництво між дослідниками з країн НАТО і країн-партнерів;
- розвивати співробітництво між дослідниками та потенційними кінцевими користувачами результатів проекту (потенційні компанії-виробники продукції, створюваної у проекті);
- залучати участь молодих вчених.

SPS надає фінансування для конкретних витрат проекту, які, зокрема, включають:

- обладнання та витратні матеріали;
- навчання та подорожі, пов'язані із виконанням проекту, включаючи проведення або відвідування конференцій та семінарів;
- зв'язок як з науковою спільнотою, так і з громадськістю;
- витрати на управління проектом для керівника проекту від країни-члена НАТО (до 10% загального бюджету);
- стипендії для молодих дослідників.

Але проекти SPS не включають ні заробітню плату персоналу, ні накладні витрати.

Багаторічні проекти тривають 18 – 36 місяців.

1.2. Хто може подати заявку?

Багаторічні проекти SPS – це співпраця між експертами країн НАТО і країнами-партнерами НАТО. Заявки повинні, таким чином, бути розроблені та подані спільно одним або кількома аплікантами, які проживають та працюють в країнах-членах НАТО, і один або більше аплікантами, які проживають та працюють в країнах-партнерах НАТО. Кожному із головних аплікантів, яких називають співдиректорами проекту (Project Co-Director), виділяється власний бюджет у програмі МҮР. Загалом, заявка повинна мати не більше одного співдиректора на установу. Кожен із директорів бере на себе відповідальність за планування і виконання роботи, яка виконується на базі його / її установи, а всі вони разом працюють, щоб забезпечити загальний успіх проекту. Інші учасники проекту не мають власного бюджету і не

вважаються співдиректорами, наприклад студенти або пост-докторські дослідники, чи інші дослідники у певному інституті тощо.

Головні співдиректори проекту з країни НАТО і країни-партнера є відповідно Директор проекту країни НАТО (NPD – NATO Project Director) та Директор проекту країни-партнера (PPD – Partner Project Director). Кожен проект має одного NPD і одного PPD. Окрім керуванням проектом у своїх власних установах, NPD та PPD несуть спільну відповідальність і повноваження для загального технічного управління проектом, включаючи звітування про виконання проекту. NPD та його або її установа отримують та керують всіма проектними коштами, як це описано у пунктах нижче, а NPD зберігає кінцеву відповідальність за фінансові аспекти проекту.

Всі апліканти повинні бути пов'язані із державною академічною або іншою неприбутковою організацією. Неприбуткові приватні компанії не мають права на фінансування SPS, хоча їх участь, як кінцевих користувачів, заохочується.

2. ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ ПРОЕКТУ

2.1. Подання запиту та відбір проекту

2.1.1. План проекту

Багаторічні проекти починаються із написання і подання проектного плану (Project Plan), розробленого спільно потенційними співдиректорами. План проекту детально описує мету та завдання проекту. У ньому означено управління та організацію проекту, обов'язки ключового персоналу, описано детальний план роботи та бюджет, критерії успіху, угоду про права інтелектуальної власності (IPR) між учасниками та їх установами, наведено резюме всіх співдиректорів, а також письмові зобов'язання визначених кінцевих користувачів, включаючи заяву про їх зацікавленість у результатах проекту. Крім того, план проекту визначає основні етапи, які будуть використовуватися як основа для звітності про виконання та здійснення платежів. Шаблон Плану проекту можна знайти в додатку разом з подальшими інструкціями на сайті програми SPS. Його слід подавати в електронному вигляді.

Плани проектів можуть бути подані в будь-який час, але вони зазвичай розглядаються протягом двох або трьох циклів на рік. НАТО публікує терміни для кожного раунду оцінки на веб-сайті SPS. Відповідно, потрібно регулярно перевіряти цей веб-сайт, щоб дізнатися про можливі зміни у термінах та матеріалах заявки.

2.1.2. Експертна оцінка

Плани проектів розглядаються незалежною групою з наукової оцінки (ISEG). Це група вчених країн НАТО, які призначені, але не представляють свої уряд. Після розгляду ISEG надає свої рекомендації НАТО.

2.2. Схвалення та нагорода

Проекти, рекомендовані ISEG, розглядаються в НАТО та приймається остаточне рішення щодо фінансування або відхилення. Якщо пропозиція буде схвалена країнами-членами Альянсу, співдиректор проекту отримують Грантові листи, які консультують рішення та деталізують умови надання грантової допомоги, як фінансової, так і технічної.

2.3. Початок виконання проекту

Проект SPS формально розпочинається після отримання Грантового листа в офісі SPS, підписаного всіма співдиректорами та уповноваженим представником установи NPD. Підписаний Грантовий лист, його додатки та інші документи, включені до нього за допомогою довідкових форм, поряд із цим довідником, є контрактом між НАТО з одного боку та співдиректорами та їх установами, з іншого. На цьому етапі, в більшості випадків, на інституційний рахунок NPD переводиться початковий (авансовий) платіж за перші шість місяців роботи над проектом.

Співдиректори проекту повинні спланувати початкову зустріч (kick-off meeting), яка відбудеться особисто або через телеконференцію не пізніше, ніж через 60 днів після отримання остаточного підписаного листа в офісі SPS. Офіс SPS повинен бути поінформований про дату проведення цієї зустрічі, яка буде служити датою початку виконання проекту.

2.4. Звітність та оцінювання

Графік подання звітів, пов'язаний із технічним прогресом проекту (його виконанням), встановлюється у Плані проекту. Як правило, фінансовий та технічний звіт для “Milestone One” подається протягом шести місяців від дати початку виконання. Наступні звіти про прогрес проекту будуть пов'язані із технічними етапами, визначеними в Плані Проекту, та із щонайменше однією віхою (Milestone) (і, таким чином, одним звітним періодом) на рік. Таким чином, мінімальний графік трирічного проекту буде складатися зі звіту “Milestone One” за півроку після початку виконання, технічних звітів про досягнуті результати на рівні 18 та 30 місяців, а також остаточного звіту за 36

місяців. Інструкції та шаблони технічної та фінансової звітності наведено на сайті SPS у додатках.

На додаток до офіційних звітів про виконання проекту, співвиконавці повинні регулярно інформувати Офіс SPS, а також на прохання Управління SPS, у вигляді неофіційних повідомлень про події та етапи проекту: зустрічі у рамках проекту, придбання та встановлення вагомego обладнання, участь конференціях, видання публікацій чи патентів, пов'язаних із проектом, пов'язаних з проектом, тощо.

Як неофіційні повідомлення, так і звіти про хід виконання повинні містити високоякісний мультимедійний контент для того, щоб НАТО могло просувати проект для широкої громадськості. До бюджету проекту можуть бути включені до 5 000 євро на виготовлення такого контенту, наприклад веб-сайт проекту, професійна фотографія та відеопродукція, участь у виставках, пов'язаних із проектом чи у освітніх заходах. Усі публікації, презентації та інші зовнішні матеріали, що слідує із гранту МґР, повинні відповідати вимогам SPS щодо візуальної ідентичності (надаються співдиректорам проекту) і інформують про підтримку НАТО наступним або подібним реченням: програми НАТО "Наука заради миру та безпеки" за грантом [XXXXXXX].

Фінансово-технічний прогрес кожного з проектів буде контролюватися радником SPS, який буде первинною контактною особою для співдиректорів в офісі SPS. Крім того, офіс SPS, на свій розсуд, призначає зовнішнього експерта з досвідом у технічній сфері проекту. Як радник SPS, так і зовнішній оцінювач розглядатимуть звіти про хід виконання та співпрацюватимуть зі співдиректорами для забезпечення того, щоб проект залишався на цільовому рівні. Середньострокова оцінка, включаючи, коли це можливо, відвідування сайту радником SPS та / або зовнішнім оцінювачем буде проведено за найбільш відповідним етапом, узгодженим співдиректорами та офісом SPS.

Якщо непередбачені обставини вимагають внесення змін до вже проведеного проекту, радник SPS буде працювати зі співдиректорами для забезпечення максимально гнучкого можливого продовження. Зміни для певного співдиректора вимагають згоди всіх співдиректорів, а також Управління SPS. Зміни інституту співвиконавця вимагають офіційної згоди як старих, так і нових установ, а також офісу SPS.

2.5. Закриття проекту

Після завершення технічної діяльності проекту співдиректори готують підсумковий звіт, у якому детально описується діяльність проекту, технічний

або науковий прогрес, а також впровадження або планове виконання результатів. Інструкції та шаблон для підсумкових звітів подаються у додатках і повинні бути подані разом із остаточним фінансовим звітом, включаючи обґрунтовані фінансові документи про закупівлі та звіт про баланс рахунку, підготовлений установкою NPD. Буде заплановано остаточну оцінку проекту, включаючи візит на місце радника SPS та / або зовнішнього оцінювача, коли це можливо. Виплата остаточної частини гранту SPS залежить від задовільного завершення остаточного звіту та оцінки.

3. ФІНАНСИ

Грантоотримувачі керують коштами відповідно до бюджету та інших умов Грантового листа SPS, а також із фінансовими положеннями, що діють в установі Директора проекту від країни НАТО. Апліканти зобов'язані надати копії відповідних фінансових регламентів до Плану проекту. Ці правила повинні відповідати принципам фундаментальних закупівель, таким як конкуренція, прозорість, справедливість, цілісність тощо, як зазначено у Угоді про державні закупівлі COT (WTO). Крім того, вони повинні містити стандарти поведінки керівних працівників, які беруть участь у наданні та управлінні контрактами в рамках гранту. Ці стандарти повинні включати положення для уникнення реальних або очевидних конфліктів інтересів і заборонити прийняття та подання пільг від потенційних або фактичних одержувачів грантових коштів (тобто постачальників товарів чи послуг). Одержувачі грантів також повинні негайно інформувати НАТО про будь-які зміни у застосовуваних фінансових правилах, які вони вносять.

Якщо НАТО, на власний розсуд, вимагатиме будь-яких додаткових умов або внесення змін до інституційних правил, вони будуть обговорюватися з аплікантами та включені до Грантового листа або повідомлені співпідрядникам у письмовій формі.

У разі будь-яких розбіжностей між правилами, які вводяться НАТО (чи у відповідності до цього Посібника, чи за Грантовим листом, чи іншим чином), а також до фінансових правил установи, перші мають перевагу.

Кошти НАТО повинні використовуватися лише для прямих витрат, специфічних для проекту та відображених у бюджеті проекту. Будь-яке нецільове використання коштів або матеріальне невиконання умов надання гранту може призвести до негайного припинення надання гранту та судового позову.

3.1. Бюджет

Серед останніх етапів ухвалення пропонованого багаторічного проекту є узгодження бюджету проекту між співдиректорами та радником SPS на основі бюджету, викладеного у Плані проекту. Цей бюджет складається як з фіксованої бюджетної частини, так і з графіком платежів, пов'язаних із звітністю проекту. Узгоджений бюджет буде викладено в Грантовому листі і буде частиною умов надання гранту.

Можливими є незначні зміни до бюджету проекту в межах бюджетної межі при виконанні проекту. Зміни, які, окремі так і загалом, становлять менше 5% від загального бюджету, повинні бути схвалені NPD та про них потрібно негайно повідомити офіс SPS. Більші зміни повинні бути рекомендовані всіма співдиректорами і затверджені заздалегідь офісом SPS. Всі затверджені зміни будуть включені до бюджету проекту, а наступна звітність повинна їх чітко відображати.

Хоча у бюджеті багаторічних проектів немає жорстких обмежень, типові трирічні проекти знаходяться в діапазоні € 150 000– € 300 000. Якщо проект потребуватиме більше 400 000 євро, потрібно надіслати резюме на одну сторінку щодо Вашої пропозиції із розрахованим бюджетом, щоб в Офісі SPS змогли оцінити, чи такий проект вписується у загальний портфель, перш ніж розробити повне його прийняття.

3.2. Платежі

Після підписання Грантового листа та повернення його до НАТО, на рахунок установи NPD буде здійснено початковий платіж. Цей переказ повинен надійти, як і всі кошти проекту, на окремий рахунок або субрахунок, створений виключно для цього проекту. Фонди НАТО не повинні бути змішані з фондами із будь-якого іншого джерела.

NPD та його / її установа несуть відповідальність за здійснення платежів з цих авансів, як за власні витрати, так і за витрати інших співдиректорів, відповідно до бюджету проекту. NPD також несе відповідальність за збереження належної документації та обґрунтування всіх витрат, включаючи витрати інших співдиректорів, відповідно до фінансових правил їх установи. Інститут NPD повинен отримувати або відкликати затвердження будь-яких витрат, які суперечать умовам НАТО, викладеним у Грантовому листі, цьому Посібнику або будь-якому іншому письмовому повідомленні, або власної фінансової політики або контролю Установи. Інститут NPD консультується із Радником SPS, коли установа не впевнена щодо фінансових потреб НАТО.

3.3. Документація

Всі платежі із рахунку проекту повинні бути записані у формі фінансової звітності (FRF – Finance Report Form) у додатку. FRF повинна постійно оновлюватися і бути готовою для перевірки радником SPS у будь-який час. Крім того, звітні фінансові документи повинні зберігатися щодо всіх витрат, як того вимагають фінансові стандарти установи NPD. Копії цих обґрунтовуючих документів у паперовому або електронному форматі повинні бути подані в офіс SPS разом з FRF, як частина обов'язкової звітності. Ці документи повинні бути згруповані за витратами, а кожна група має відповідну нумерацію по FRF. Оригінальні звітні документи повинні зберігатися кожним співдиректором, а затверджені копії – NPD, принаймні п'ять років після офіційного закриття проекту.

Кожен із директорів несе відповідальність за матеріали, прилади та інше обладнання тривалого користування, які придбані повністю або частково за рахунок коштів НАТО. Для обладнання з початковою вартістю понад 2 500 євро, за умови доставки, співдиректори повинні надати унікальну ідентифікаційну позначку НАТО SPS (яка надається офісом SPS) для кожного приладу, якщо це можливо (і якщо це не стосується відповідного пункту наприклад, інструкція користувача), і повідомити NPD, який буде вводити деталі у спеціальну табличну форму (у таблиці бюджету). Інвентаризація майна може бути перевірена в будь-який час офіційними особами НАТО, їх представниками або місцевими органами влади. Якщо предмет майна був пошкоджений, зруйнований або не може бути встановлений в установі, обставини втрати повинні негайно бути повідомлені NPD та керівництву SPS. Такі збитки повинен бути вказані, а деталі наведені в журналі обліку власності.

Після кожного звітного етапу, запланованого у Плані проекту, NPD надсилає звіт про технічний та фінансовий прогрес проекту Раднику SPS, включаючи оновлені прогнози витрат на частину проекту, яка залишається та будь-які запропоновані зміни до бюджету, а також оновлений журнал придбаної власності. Шаблони цих звітів є у додатку до цього Посібника. Діла співпрацівники та радник SPS співпрацюватимуть над узгодженням переглянутого бюджету та графіка платежів для відображення поточних витрат і прогнозованих майбутніх витрат. Остаточні рішення покладаються на НАТО. За умови, що прогрес проекту та звітність є задовільними для SPS, і за умови наявних бюджетних кредитів, НАТО робить наступний платіж відповідно до цього оновленого графіку. Якщо не досягнуто задовільного

прогресу, офіс SPS залишає за собою право вимагати або вносити зміни до бюджету проекту або припиняти проект.

3.4. Дозволені витрати за проектом

З урахуванням затвердженого бюджету, зазначеного в Грантовому листі, допускаються наступні витрати коштів по проекту:

Обладнання, комп'ютери та витратні матеріали

- придбання специфічного для проекту обладнання, комп'ютерів, витратних матеріалів та запасних частин, включаючи витрати, необхідні для відвантаження та встановлення;
- ремонт та обслуговування специфічного для проекту обладнання.

Основне обладнання (> 2 500 євро) повинно, по можливості, бути позначене наклейками для інвентаризації, що надаються офісом SPS, визнаючи програму SPS як джерело коштів.

Подорожі

- подорожі та проживання учасників проекту для проведення зустрічей та консультацій;
- подорожі та проживання учасників проекту для участі у конференціях, семінарах та форумах, включаючи проплату оргвнесків за участь у конференції

Навчання (тренінги)

- витрати на навчання учасників проекту, включаючи необхідні подорожі та проживання; навчання може включати, але не обмежуючись цим, інструкції щодо роботи на новому обладнанні чи техніці з виробником або у лабораторії іншого учасника проекту, або участі у семінарі / чи відвідування інституту, що організовано в рамках проекту для навчання декількох учасників проекту одночасно.

Публікації та комунікації

- придбання необхідних для проекту журналів і книг;
- витрати на публікацію наукових результатів (наприклад, плата за сторінки);
- до 1000 євро за патент при поданні патентів, створених при виконанні проекту;

- до 5 000 євро з метою поширення результатів для широкої громадськості як в країнах НАТО, так і в країнах-партнерах, що беруть участь у проекті, зокрема:
 - запрошення професійних фотографів для зйомки фото матеріалу із високою роздільною здатністю;
 - виготовлення рекламних та / або інформаційних відеокліпів з метою представлення цілей, поточної роботи, обладнання та розроблених методик проекту для великої аудиторії;
 - створення публічного веб-сайту проекту, що містить всю необхідну інформацію, а також регулярні оновлення щодо виконання проекту;
 - організація та участь у громадських виставках (на ці заходи повинні бути запрошені місцеві / національні ЗМІ, якщо це можливо) тощо.

Стипендії

- стипендії для максимум п'яти молодих дослідників від співдиректора з відповідних країн-партнерів та двох від співдиректора із країн НАТО, як детально описано в розділі 3.6.

Інші витрати

- витрати на управління фінансами NPD не повинні перевищувати 10% загального бюджету проекту.

3.5. Неприйнятні витрати

Наступні витрати не підпадають під дію програми SPS, окрім як частина витрат на управління фінансами NPD, які можуть бути використані для будь-якої мети, пов'язаної з проектом:

- зарплати або пов'язані з ними виплати;
- накладні або загальні адміністративні витрати, включаючи, але не обмежуючись: будівництво, оренду або використання будівель, амортизацію вже наявного обладнання, обслуговування приміщень, транспортного засобу або витратних матеріалів, таких як електроенергія та опалення;
- офісне обладнання та матеріали, такі як копіювальні машини, факсимільні апарати тощо;
- загальні мовні або комп'ютерні курси.

3.6. Стипендії

Стипендії призначені для підтримки доходів молодих дослідників (до 40 років на дату присудження гранту), які беруть участь у проектах SPS у країнах НАТО та країнах-партнерах (див. Додаток до прийнятних країн). Таким чином, вони можуть бути використані для надання додаткової зарплати, стипендій, тощо, за умови, що повна сума стипендії виплачується одержувачу стипендії. Проект SPS повинен фокусувати дослідження для всіх отримувачів стипендій. Раднику SPS потрібно подати Резюме (на шаблоні у додатку) для кожного потенційного одержувача стипендії, а також опис його або її ролі в проекті до того, як йому буде виплачено будь-яку стипендію з фондів НАТО. Радник SPS повинен схвалити кожного потенційного одержувача до отримання стипендії. Максимальні розміри стипендії для молодих вчених:

- 400 євро на місяць для дослідників, які не мають ступеня доктора філософії, включаючи аспірантів;
- 500 євро / місяць для дослідників, які мають захищену кандидатську дисертацію.

Проект SPS підтримує до двох стипендіатів від кожного директора з країни НАТО і до п'яти від кожного з директорів у відповідних країнах-партнерах. Співдиректори самі не можуть отримувати стипендії SPS.

Після затвердження офісом SPS стипендії для запропонованих одержувачів, стипендії виплачуються після кожного періоду роботи, але принаймні щомісяця. Стипендії можуть виплачуватися NPD або з інституційного рахунку контролюючого співвиконавця або, переважно, безпосередньо на особистий рахунок одержувача. Стипендії ніколи не повинні виплачуватися на особовий рахунок співдиректора. Для кожного платежу необхідний платіжний лист, чек, підписаний одержувачем стипендії, або еквівалентна документація, що підтверджує виплату одержувачу коштів SPS. Вони повинні зберігатися і подаватися, як і всі інші звітні документи.

4. ІНСПЕКЦІЯ ТА АУДИТ

Одержувачі гранту повинні надати представникам НАТО або уповноваженим особам доступ до своїх приміщень і засобів для проведення моніторингових оглядів та аудитів, надавати їм доступ до всіх облікових записів та іншої інформації, що стосується проекту, а також реагувати на всі запити НАТО. Відповідні запити НАТО може здійснювати з метою перевірки дотримання умов гранту або вимог виконання правил програми.

Фінансова звітність проекту, включаючи оновлену форму фінансової звітності (FRF) та звітних документів, повинна бути надана в офіс SPS за запитом. Резюме, що складається з FRF і виписки з рахунку з установи NPD, надаються протягом одного тижня після запиту Відомства, тоді як для звітних документів буде надано розумну затримку, що не перевищує чотирьох тижнів.

Крім того, отримувачі грантів повинні:

- (а) своєчасно надавати будь-яку інформацію про грант, яку вимагає НАТО у розумних межах;
- (б) сприяти моніторингу, перегляду та оцінці програм надання грантів НАТО шляхом участі у середньострокових оглядах, оціночних дослідженнях, опитуваннях, семінарах, аудитах та інших заходах, організованих з метою збору інформації для оцінки прогресу та результатів;
- (с) залучення своїх студентів, дослідників та персоналу до участі в моніторингу, перегляді та оцінці програм, політики та процесів НАТО.

5. ПРАВОВІ УМОВИ

Гранти в рамках Програми SPS є односторонніми грантами, які здійснюються на власний розсуд НАТО. НАТО може відмовитися від надання будь-яких грантів на свій розсуд повністю або частково.

Без обмеження вищезазначеного, у випадку будь-якого дефолту Одержувачем гранту, або якщо Одержувач гранту не виконає жодної з умов, викладених у Довіднику, його додатках або Грантовому листі та відповідних додатках, інші письмові повідомлення від НАТО або фінансові положення, що діють в установі NPD, НАТО може на власний розсуд призупинити (повністю або частково) надання та виплату будь-яких грошових коштів, або може припинити надання гранту в цілому. За таких обставин НАТО може на власний розсуд вимагати повернення деяких або всіх невитрачених коштів, або витрачених коштів, а одержувачі гранту несуть солідарну відповідальність за погашення таких коштів.

ПЛАН ПРОЕКТУ ТА ІНСТРУКЦІЇ ЩОДО ЙОГО СКЛАДАННЯ

Аплікаційна заявка повинна бути підготовлена відповідно до шаблону, який можна завантажити із сайту програми SPS. Заповнені форми, включаючи скановані підписи, потрібно надсилати у форматі Microsoft Word та Excel на адресу sps.applications@hq.nato.int. Реєструються лише ті заявки, які включають лише один файл Word і один документ Excel.

Складається заявка із наступних частин:

А 3-1. Назва

Назва повинна бути зрозумілою для неспеціалістів і, наскільки це можливо, відображати зв'язок із питаннями оборони та безпеки й відповідати пріоритетам проектів НАТО.

А 3-2. Ключові пріоритети

Ключові пріоритети SPS НАТО, на вирішення яких спрямований проект, повинні бути чітко визначені, використовуючи номенклатуру та нумерацію, що містяться у Додатку 1. Проекти повинні містити принаймні один ключовий пріоритет, але можуть вирішувати й декілька з них.

А 3-3. Запрошуване фінансування від НАТО

Загальна сума буде автоматично внесена на основі заповнення таблиць бюджету. Потрібно вказати загальну суму, призначену для співдиректорів країн-членів НАТО, а сума, що залишилася для країн-партнерів, буде розрахована автоматично.

А 3-4. Співдиректори проекту

Потрібно заповнити всю необхідну інформацію для кожного співдиректора. Якщо потрібні додаткові форми для додаткових співдиректорів, потрібно скопіювати та вставити таблицю для відповідних співдиректора стільки разів, скільки потрібно.

А 3-5. Кінцеві користувачі

Потрібно визначити принаймні одного кінцевого користувача для можливого впровадження результатів проекту. Кінцевими користувачами можуть бути, наприклад, компанії, які потенційно зацікавлені в комерціалізації результатів або урядові установи, які будуть їх використовувати. Кінцеві користувачі повинні, як мінімум, консультувати співдиректорів, щоб результати досліджень були цікавими поза межами лабораторії. Вітається більш широке залучення кінцевих користувачів, хоча вони не отримують кошти НАТО.

А 3-6. Опис проекту

Ця частина плану проекту, *короткий опис* та *комунікації* (*Short Description through Communications*), не повинна перевищувати 20 сторінок.

А 3-7. Короткий опис

Цей опис повинен бути зрозумілим для неспеціаліста.

А 3-8. Поточний статус

На додаток до опису сучасного стану досліджень у області проекту, потрібно надати чіткі докази того, що команда проекту має потенціал зробити суттєвий свій внесок.

А 3-9. Впровадження проекту та роль кінцевих користувачів

План впровадження результатів проекту в практичне використання. Фактично, дається відповідь на запитання «Як кінцевий користувач (і) буде залучений до Проекту і як вони планують реалізувати результати?»

А 3-10. Розклад

Після цього розділу наведено взірць складання плану виконання проекту. Можна використовувати будь-який формат, який передає принаймні ті ж самі дані або інформацію.

А 3-11. Звітність

Звіт про виконання «*Milestone 1*» надсилається не пізніше, ніж через шість місяців після початку виконання проекту. Подальші звіти про хід виконання заплановано на конкретні попередньо визначені етапи проекту, не більше 12 місяців. Ці віхи (*Milestones*) також слугують основою для формування бюджету проекту та платежів.

У цьому розділі потрібно визначити основні етапи проекту, на яких планується складання звітів про його прогрес, та їх приблизну дату завершення (через кілька місяців після початку). Також слід визначити, яка віха найбільш підходить для середньострокового розгляду проекту.

А 3-12. Ролі виконавців проекту

Потрібно визначити всіх учасників проекту, а не лише співдиректорів. Слід зазначити, що участь молодих вчених є ключовою частиною проекту SPS. Молоді дослідники можуть бути включені, навіть якщо їхні імена ще не відомі, наприклад, «кандидат наук» чи «студент», який буде залучений до проекту після його затвердження.

А 3-13. Навчання

План підготовки учасників проекту, особливо молодих вчених. Хоча підготовка кадрів є важливою складовою багатьох проектів SPS, спеціальні стипендії для цього не передбачені. Таким чином, навчання має бути обмеженим. Для будь-якого стажера тривалість стажування потрібно обґрунтовувати.

А 3-14. Подорожі

План подорожей, пов'язаних із проектом, включаючи зустрічі виконавців проекту, внутрішні та зовнішні семінари, міжнародні зустрічі та конференції.

А 3-15. Пов'язані проекти

У цьому розділі потрібно перелічити інші поточні або нещодавно завершені дослідження по тій же або суміжній темі, в яких беруть участь учасники проекту чи співдиректори. У випадку проектних пропозицій, потрібно вказати дати та їх бюджети. Також, обов'язково потрібно вказати (у розділі сучасний стан чи в іншому місці), яким чином запропоноване дослідження відрізняється від того, чим займаються співдиректори чи інші виконавці.

Також потрібно описати будь-які пов'язані, конкуруючі або потенційно конкуруючі досягнення інших виконавців, про яких знають автори проекту. Потенціал для дублювання досліджень є одним із критеріїв, за яким оцінюються заявки МґР, тому слід ідентифікувати інші деталі досліджень, які мають певний потенціал, і які допоможуть рецензентам зрозуміти, чим відрізняється Ваша пропозиція.

А 3-16. Критерії успіху

План проекту повинен містити чітко виражені критерії успіху, які в кількісному плані описують, що саме досягнуто в результаті успішного завершення проекту. Ці критерії повинні бути пов'язані з цілями та віхами, але не повинні бути лише їхніми повторними твердженнями. Такий стислий кількісний перелік результатів стає однією з основ для оцінки проекту наприкінці та після його виконання.

Критерії, як правило, у кількості не більше 4 - 7, повинні бути представлені у ваговій таблиці, яка наведена у шаблоні Плану проекту, та виражає відносну вагу кожного з них. Нижче наведено приклади таблиць "Критерії успіху".

А 3-17. Бюджет

Детальний бюджет повинен бути заповнений у документі Excel по управлінню фінансами (Додаток 6) із резюме, яке включене до основного тексту заяви. Інструкції для заповнення Додатку 6 на етапі складання Плану проекту є на сайті SPS. Та частина бюджету, яка фінансується на національному рівні, має на меті надати SPS певні додаткові ресурси, таких як зарплати виконавців та підтримка існуючого обладнання. Основні

заплановані витрати в кожній категорії повинні бути детально описані нижче, в описі бюджету.

А 3-18. Договір

Усі співдиректори та відповідальні представники від їхніх організацій повинні підписати Договір про виконання проекту.

А 3-19. Додаток 2. Угода про права інтелектуальної власності

НАТО не претендує на інтелектуальну власність, створену в рамках грантів МґР, але співдиректори та їхні організації повинні укласти між собою угоду про права інтелектуальної власності (IPR) або надати заяву, що така угода не є необхідною. У будь-якому випадку, така угода або заява повинні бути підписані кожним співдиректором та відповідним представником його чи її установи.

У додатку на сайті SPS наведено приклад угоди про права інтелектуальної власності. Для того, щоб задовольнити терміни подання заявок, плани проекту можуть бути подані без угоди про права інтелектуальної власності. Оновлений план проекту, включаючи угоду або відмову від неї, повинен бути отриманий Офісом SPS до того, як буде надано Грантовий лист і може розпочатися проект.

А 3-20. Додаток 4. Зобов'язання кінцевого користувача

Письмові зобов'язання кінцевих користувачів щодо їх зацікавленості та участі в проекті.

Для проектів із державними кінцевими споживачами, це часто матиме форму листів підтримки, що описують зацікавленість міністерства чи агентства в результатах проекту.

А 3-21. Додаток 5. Резюме

Це резюме служить основою для подання Альянсом заявок, рекомендованих ISEG, до остаточного рішення. Потрібно переконатися, що всі розділи доступні і зрозумілі для неспеціалістів.

Додаток 6, Детальна таблиця бюджету

Детальна таблиця із бюджетом надається у Посібнику для аплікантів МґР. повинні бути завершені під час плану проекту.

Цей Excel-файл містить кілька робочих аркушів. Лише перші три з яких повинні бути завершені на час подання Плану проекту.

Загалом, зелені клітинки вказують на те, що очікується отримати (хоча не обов'язково на етапі подання Плану Проекту).

А 6-1. Інформаційний лист

У цьому розділі потрібно заповнити необхідну інформацію, включаючи назву проекту та його тривалість, інформацію про основні етапи та інформацію про співдиректорів. Там є місце для NPD і PPD, тому можна додати додаткових співдиректорів, просто ввівши значення в комірку нижче кольорової таблиці; таблиця співдиректорів повинна при цьому розширюватися автоматично.

А 6-2. Детальний аркуш

Потрібно детально заповнити всі позиції бюджету для кожного співдиректора. Опис першої позиції слід вводити в першу колонку під кожним заголовком категорії. Якщо потрібен додатковий рядок для будь-якої категорії, його можна створити, вибравши в меню "Вставити - рядки таблиці".

А 6-3. Підсумковий аркуш

На цьому етапі нічого не потрібно заповнювати. Ліва частина повинна відображати резюме Ваших записів на детальних таблицях. Права сторона буде використана для остаточного коригування бюджету після затвердження проекту.

А 6-4. Інші листи

Інші робочі аркуші в цьому документі будуть використані після схвалення проекту для: реєстрації платежів з облікового запису проекту (ARF) та підготовки переглянутого бюджету на кожному етапі проекту. Їх не слід заповнювати під час підготовки Плану проекту.

ОСНОВНІ ПУНКТИ ОПИСУ ПРОПОЗИЦІЇ У ПЛАНІ ПРОЕКТУ

(що потрібно підготувати для складання Плану проекту)

Короткий опис	У межах однієї сторінки потрібно описати цілі проекту та очікувані результати, у термінах, зрозумілих для не фахівця
Проблема та запропоноване рішення	Слід чітко визначити питання безпеки, які вирішує проект, їх важливість, запропонований розвиток науки або техніки та вказати, як саме пропонується вирішити цю проблему
Сучасний стан	Опис сучасного стану відповідних досліджень; включати дослідження учасників, які демонструють їхню спроможність зробити свій внесок у цій сфері
Вплив	У десяти рядках або менше потрібно надати чіткий опис впливу проекту, а якщо це можливо, то й у кількісному плані; що саме буде відмінним в результаті успішного проекту?
Робочий план	Деталізувати основні кроки або підпроекти, їх послідовність та взаємозалежність, а також залучені дослідницькі групи; Надавати детальний опис заходів та методологій для кожного етапу; вказати, що Ви пропонуєте робити? Для кожного кроку потрібно визначити ризики та очікувані труднощі, технічні чи інші, вжити заходи для їх зниження; Визначити критичні моменти для кожного етапу та для проекту в цілому
Впровадження та ролі кінцевих користувачів	Якщо проект є успішним, потрібно описати, як будуть впроваджені результати; яким буде наступний крок? яка роль кінцевого користувача у керівництві проектом для його реалізації?
Ризики	Описуються основні ризики, технічні, політичні та / або комерційні, які можуть виникнути на шляху для успіху та реалізації проекту

Комунікації	Деталізуються комунікаційні заходи, які будуть здійснені в рамках цього проекту; визначаються можливості для публічного висвітлення виконання проекту; демонструються ймовірні фото чи відео матеріали, які будуть подані до офісу SPS
Графіки	Надається детальний графік, включаючи таблицю Ганта або іншу відповідну таблицю, яка демонструє прогнозовано обгрунтовану тривалість кожного етапу або підпроекту та їх взаємозалежність, критичні етапи та, якщо можливо, результати

Взірець бюджетної таблиці для NPD

SPS :		Detailed Budget			NPD
NPD name	Institution	Country			Project Duration
		0	0	0	0
Anticipated Date (after kickoff)	6	0	0	0	0
Category	Milestone 1	Milestone 2	Milestone 3	Milestone 4	Final
Equipment <i>including computers and software</i>					
Subtotal Equipment	€0	€0	€0	€0	€0
Training <i>including related travel</i>					
Subtotal Training	€0	€0	€0	€0	€0
Communication & Publication					
Books & Journals					
Publication & IPR Protection					
Communications & Publicity					
Subtotal Communication & Publication	€0	€0	€0	€0	€0
Travel					
Subtotal Travel	€0	€0	€0	€0	€0
Consumables					
Subtotal Consumables	€0	€0	€0	€0	€0
Other					
Subtotal Other	€0	€0	€0	€0	€0
Stipends					
Subtotal Stipends	€0	€0	€0	€0	€0
Project Management					
Subtotal Project Management					
SPS Total	€0	€0	€0	€0	€0

SPS
Grand
Total

€ 0

Взірець бюджетної таблиці для PPD

SPS :		Detailed Budget				PPD
PPD name	Institution	Country				Project Duration
		0		0		0
Anticipated Date (after kickoff)		6	0	0	0	0
Category	Milestone 1	Milestone 2	Milestone 3	Milestone 4	Final	
Equipment	including computers and software					
Subtotal Equipment	€0	€0	€0	€0	€0	
Training	including related travel					
Subtotal Training	€0	€0	€0	€0	€0	
Communication & Publication						
Books & Journals						
Publication & IPR Protection						
Communications & Publicity						
Subtotal Communication & Publication	€0	€0	€0	€0	€0	
Travel						
Subtotal Travel	€0	€0	€0	€0	€0	
Consumables						
Subtotal Consumables	€0	€0	€0	€0	€0	
Other						
Subtotal Other	€0	€0	€0	€0	€0	
Stipends						
Subtotal Stipends	€0	€0	€0	€0	€0	

SPS Total	€0	€0	€0	€0	€0
SPS Grand Total					€ 0

НАВЧАЛЬНІ КУРСИ

Інститут підвищення кваліфікації (ASI)

Що це таке:

- це організація навчального курсу високого рівня, який висвітлює останні події у сфері, що стосується НАТО для відповідної аудиторії.

Тривалість:

- типова тривалість проекту складає 7 робочих днів. Викладачі міжнародного рівня і статусу повідомляють про нові досягнення у сфері цивільної науки, пов'язаної із безпекою.

Цільова аудиторія:

- вчені з до- та після докторського рівня освіти із відповідним досвідом діяльності за тематикою курсу. Зокрема, до участі запрошуються молоді вчені з країн-партнерів НАТО.

Бюджет:

- грант SPS (приблизно 60 000 EUR) покриває безпосередні організаційні витрати: витрати на проїзд та проживання до 15 викладачів і слухачів для відвідування їх лекцій (від 60 до 80 учасників) з країн, які мають право на фінансування від НАТО.

НАВЧАЛЬНІ КУРСИ

Курси підвищення кваліфікації (АТС)

Що це таке:

- це курс, розроблений для того, щоб дати можливість фахівцям із країн НАТО обмінюватися досвідом у сфері безпеки в одній із ключових пріоритетних сфер SPS. АТС призначений не для лекцій, а для занять інтенсивного та інтерактивного характеру. Курс сприяє підготовці фахівців у країнах-партнерах і забезпечує формування та зміцнення міжнародних експертних мереж.

Тривалість:

- типова тривалість проекту складає 5-7 робочих днів.

Цільова аудиторія:

- слухачі (віком від 20 до 50 років), переважно із країн-партнерів НАТО. Ці слухачі обираються на основі їхньої кваліфікації та досвіду, а також переваг, які вони можуть отримати від АТС у своїй майбутній діяльності.

Бюджет:

- грант SPS (приблизно 60 000 EUR) покриває безпосередні організаційні витрати: витрати на проїзд та проживання всіх фахівців і витрати на відвідування слухачів із країн, які мають право на фінансування від НАТО.

СЕМІНАРИ

Семінари із передових досліджень (ARW)

Що це таке:

- це переговори експертів високого рівня з різних країн із метою вирішення сучасних проблем безпеки.

Тривалість:

- типова тривалість проекту складає 2-5 робочих днів.

Цільова аудиторія:

- 20-50 учасників. Захід переважно проводять у країні-партнері НАТО.

Бюджет:

- грант SPS (сума складає приблизно 30 000 EUR - 40 000 EUR) покриває безпосередні організаційні витрати ARW: витрати на проїзд та проживання ключових доповідачів, а також можливість надати підтримку доповідачам як з країн НАТО так і з країн-партнерів отримати підтримку з інших джерел.

НАВЧАЛЬНІ КУРСИ

1. ВСТУП

Програма НАТО «Наука заради миру і безпеки» (SPS – Science for Peace and Security) спрямована на посилення співпраці та діалогу між країнами НАТО і країнами-партнерами за допомогою цивільної науки та інновацій. Програма SPS фінансує діяльність, що відповідає стратегічним цілям НАТО, які стосуються визначених ключових пріоритетів (ключові пріоритети винесені у окремий розділ цього посібника). SPS пропонує гранти на організацію заходів (семінари та тренінги) та багаторічних науково-дослідних проектів для вчених та експертів з країн НАТО та країн-партнерів. Нижче описано фінансові та адміністративні процедури для управління організацією заходів SPS, що складаються з Передових Дослідницьких Семінарів (ARW), Передових Навчальних Інститутів (ASI) та Передових Тренінгів (ATC) та визначено загальні умови, що регулюють надання грантів за цією Програмою. Додаткові процедури, терміни та умови також можуть бути викладені у Грантовому листі або у затвердженій заявці на подію. Поточну версію Довідника для апліканта та необхідні додатки можна знайти на веб-сайті SPS НАТО: www.nato.int/science.

Різні запитання, які виникають щодо програму SPS, щодо організації заходів SPS можна надсилати перед поданням аплікаційної форми на адресу sps.info@hq.nato.int. Заповнені ж заявки слід надсилати за адресою sps.applications@hq.nato.int.

1.1. Які типи подій фінансує SPS НАТО?

1.1.1. *Передові Дослідницькі Семінари (ARW)*

ARW NATO – це семінар тривалістю від двох до п'яти днів, який спрямований організувати інтенсивні дискусії на високому рівні із питань, пов'язаних з безпекою, та який відповідає одному або декільком ключовим пріоритетним сферам SPS. При цьому запрошуються 20-50 експертів з країн НАТО і країн-партнерів. На додаток до поширення результатів таких семінарів, ARW також слугують для формулювання рекомендацій і висновків щодо політики чи необхідності подальшого дослідження, а також для сприяння партнерству між спеціалістами з різних країн, що часто призводить до формування нових наукових команд, досліджень та результатів.

1.1.2. *Інститут підвищення кваліфікації (ASI)*

ASI NATO є коротким курсом, який триває, як правило, від семи до десяти днів, коли експерти доводять до аудиторії молодих вчених цілеспрямований,

поглиблений навчальний план з питань, пов'язаних з безпекою, тематика якого відповідає одному з ключових пріоритетних сфер SPS. ASI, як правило, орієнтовані на фахівців на пост-докторському рівні, хоча докторанти і молоді вчені також часто можуть також отримати користь від таких курсів. Особливо важливими вони є для підготовки та мотивації молодих дослідників у країнах-партнерах НАТО, залучаючи до участі та зацікавлюючи молодих експертів з країн НАТО та країн-партнерів, для створення мереж серед таких молодих дослідників.

1.1.3. Курс підвищення кваліфікації (АТС)

АТС НАТО є цілеспрямованим навчальним курсом, який зазвичай триває від п'яти до семи днів, що дає можливість фахівцям з країн НАТО поділитися своїм досвідом в одній із ключових пріоритетних сфер SPS зі слухачами, насамперед з країн-партнерів НАТО, а також з інших країн НАТО. АТС забезпечують підготовку фахівців з відповідним досвідом, які бажають дізнатися про останні події у своїх галузях знань. АТС сприяють підготовці та мотивації експертів у країнах-партнерах, а також сприяють формуванню та зміцненню міжнародних експертних мереж.

1.2. Хто може подати заявку?

Заявки повинні бути подані спільно майбутніми співдиректорами, з яких один проживає і працює в країні НАТО, а інший проживає і працює в країні-партнері. Особи із некомерційних приватних компаній не мають права подавати такі запити. Обидва співдиректори спільно готують програму або навчальний план, обирають експертів та інших учасників (таких як учасники ASI чи слухачі АТС), організовують практичні заходи, керують засобами SPS та звітують перед НАТО. Співдиректори зазвичай також виступають як спікери або тренери під час таких заходів.

Апліканти повинні зауважити, що вони можуть одночасно не мати більше одного гранту SPS. Перспективні учасники заходів повинні забезпечити, щоб будь-яка інша діяльність SPS, спрямована для будь-кого з них, була офіційно закритою до застосування.

1.3. Хто може брати участь?

Участь у ARW та АТС відбувається за запрошенням співдиректорів. При цьому запрошені лектори чи експерти можуть приймати заявки, якщо вони цього бажають, тоді як ASI традиційно відкриті для заяв від кваліфікованих потенційних студентів / слухачів. Учасники повинні бути з країн НАТО і країн-партнерів. Рекомендується включати учасників з різних країн-партнерів. У надзвичайних випадках і за умови попереднього схвалення

НАТО відомі спікери або тренери з інших країн теж можуть брати участь у подіях SPS; така динаміка повинна бути вказана в заявці. У жодному разі учасники, які не є спікерами чи експертами (наприклад, студенти ASI або слухачі АТС) не можуть бути з країн, що не є членами НАТО, чи не є з країн-партнерів. Після того, як приймається рішення й надається грант, відвідування з країн-партнерів, не визначених у заявці, неможливе.

Потрібно також координувати всі питання, пов'язані із запрошенням персоналу з країн НАТО через офіс SPS, щоб допомогти визначити найбільш відповідних запрошених експертів. Співдиректорам також рекомендується забезпечити гендерно-збалансований список учасників.

У зв'язку з рішенням міністрів закордонних справ НАТО від 1 квітня 2014 р. «Призупинити практичне цивільне і військове співробітництво між НАТО і Росією», участь Росії в подіях SPS не допускається до подальшого повідомлення.

1.3.1. ARW

Учасники ARW обираються співдиректорами проекту. Критеріями відбору є їх здатність зробити внесок у тему зустрічі та досягати відповідного поєднання досвіду та різноманітних точок зору для стимулювання обговорення та сприяння обміну ідеями.

Відвідувачі повинні бути збалансованими між учасниками з країн НАТО і країн-партнерів. З однієї країни можуть бути запрошені не більше 25% учасників.

1.3.2. ASI

Слухачі ASI обираються на підставі їхньої кваліфікації та можливості отримувати реальну користь від такого навчання. Хоча ASI спрямована на молодих вчених на пост-докторському рівні, як певні виключення, можуть бути запрошені і Ph.D-студенти. Слухачі ASI повинні бути з країн НАТО і країн-партнерів; учасники з інших країн не можуть брати участь. Не більше 25% слухачів можуть прийти з однієї країни.

Досвід показує, що найбільш успішними є ASI, які мають від 12 до 15 спікерів-експертів та від 60 до 80 слухачів. У особливих випадках, кількість викладачів може бути дещо збільшена, але не більше як 15 можуть бути профінансовані за рахунок гранту НАТО, включаючи співдиректорів.

1.3.3. ATC

Співдиректори та оргкомітет відповідають за вибір від 20 до 50 відповідних слухачів, головним чином з країн-партнерів, хоча також можна розглянути питання про стажування учасників з країн-членів НАТО. Учасники АТС

повинні бути відібрані на основі їхньої кваліфікації та досвіду, а також перспективної користі, які вони можуть отримати від АТС для їхньої майбутньої діяльності.

2. МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ

SPS вважає за краще, щоб, при можливості, ці заходи відбувалися в країні-партнері. ASI та АТС повинні бути проведені, коли це можливо, в єдиному місці, яке має всі відповідні засоби, включаючи житло, щоб полегшити вільний обмін між учасниками.

3. ТАРИФИ НА ТРЕНІНГИ ТА ТРЕНІНГИ

За необхідності, організатори ASI і АТС можуть стягувати незначну плату від слухачів для витрат на події, які не покриваються SPS. Ця плата та її використання за призначенням повинні бути чітко прописані у заявці та підлягають затвердженню у кожному окремому випадку керівництвом SPS.

4. ЖИТТЯ ПОДІЇ SPS

4.1. Подання заявки та процес відбору

4.1.1. Подання заявки

Потенційні співдиректори спільно працюють над розробкою плану заходу і заповнюють заявку, у якій детально описують подію та її мету. Сам додаток складається з двох частин – документа Microsoft Word, у якому викладені цілі планованого заходу та електронна таблиця Microsoft Excel для наведення переліку учасників та бюджету; обидві частини подаються разом. Лише аркуші «А», що містяться у інформаційному листі про подію, повинні бути заповнені як частина заявки.

На момент подання заявки потрібні наступні документи:

- Бюджет для заходів SPS (документ Excel)
- Підтвердження прийняття коштів для заходів SPS
- Згода на співробітництво для заходів SPS

Бланки для заповнення вищевказаних документів розміщені на сайті SPS в розділі “Managing SPS Grants” / “Управління грантами SPS”.

Під час підготовки заявки апліканти повинні звернутися до потенційних лекторів або експертів щодо їх готовності брати участь; їхні імена та рівень їхньої компетенції щодо події повинні бути включені до заявки. Заявка

повинна також включати, наскільки це можливо, повний проект порядку денного з іменами доповідачів та часовими рамками доповідей, наскільки це можливо.

Під час підготовки до проведення події апліканти повинні мати на увазі, що тривалість загального процесу схвалення для успішних заявок, від кінцевого терміну подання заявки до підтвердження фінансування, може тривати кілька місяців. Таким чином, потрібно мати у запасі мінімум дев'ять місяців від кінцевого терміну подачі заявки до запланованої дати заходу. Якщо процес затвердження вчасно не завершено, то можливо, що потрібно буде перенести подію.

4.1.2. Формат заходів

Зокрема при проведенні ARW, аплікантам варто проводити захід у інтерактивний спосіб та запланувати якомога більше сесій мозкового штурму (brainstorm), робіт в групах, та розвитку технічних, наукових чи правових способів досягнення прогресу або рекомендацій. Очікується, що на такі заходи загалом виділяється 30% всього часу проведення ARW. Аплікант повинен також чітко визначити конкретні та реалістичні очікувані результати, включаючи комунікаційні продукти (веб-сайт, прес-релізи, статті у ЗМІ тощо) та публікації (наукові публікації, книги тощо).

4.1.3. Експертна оцінка

Заявки на події оцінюються незалежною групою наукової оцінки (ISEG) – групою науковців з країн НАТО, які призначені, але не представляють свої уряди. ISEG базують свої рекомендації на наступних позиціях:

- зміст і якість запропонованої події;
- кваліфікації та рівень компетентності пропонованих доповідачів / експертів;
- доцільність формату та порядку денного;
- відповідність події до ключових пріоритетів SPS та зв'язку з обороною й безпекою;
- а також, для ATC і ASI
 - важливість і якість цілей навчання / тренінгу;
 - розроблення навчальної програми;
 - доречність і важливість тематики й аудиторії.

Після розгляду ISEG надає свої рекомендації НАТО.

4.1.4. Схвалення та надання гранту

Заходи, рекомендовані рецензентами ISEG, розглядаються союзниками НАТО, які приймають остаточне рішення щодо фінансування або відхилення. У разі схвалення заявки країнами - членами Альянсу, офіс SPS видає Грантовий лист, який надає інструкції співвиконавцям про рішення та деталізує умови виконання. Цей Грантовий лист повинен бути підписаний співдиректором країни НАТО і повернутий в офіс SPS разом із заповненими інструкціями для проведення оплат по гранту. Для цього надається 30 днів від дати прийняття гранту. За цей час співдиректори повинні також підтвердити заплановані дати та місце проведення заходу. Від дати отримання Грантового листа співвиконавцями до дати проведення заходу повинен бути врахований період мінімум 90 днів.

Підписаний Грантовий лист, його додатки та документи, включені у нього за допомогою посилань, разом із цими інструкціями, є контрактом між НАТО з одного боку та, з іншого боку, співдиректором країни НАТО, якому формально надано грант.

4.2. Деталі заходу та авансовий платіж

Співдиректори повинні якнайшвидше, але не пізніше, ніж за 60 днів до початку планованого заходу, надіслати в офіс SPS:

- кінцеву програму заходу, включаючи всіх доповідачів та назви презентацій; по можливості, повинні бути включені й реферати доповідей;
- копію будь-якого запропонованого запрошення або рекламного матеріалу; запрошення не надсилаються і не розповсюджуються ніякі рекламні матеріали без попереднього схвалення офісу SPS;
- копію підписаного договору із місцем проведення заходу;
- переглянута версія електронної таблиці події з робочими листами "B":
 - список доповідачів та інших учасників, завершений на 90%;
 - переглянуті кошториси бюджету.

Ці документи будуть розглянуті Управлінням SPS, і коли вони будуть затверджені, то 85% витрат, передбачених бюджетом, будуть перераховані на інституційний рахунок, вказаний співдиректором НАТО. На цьому етапі організатори можуть розпочати практичні заходи для учасників заходу. У разі виникнення труднощів або невідповідностей, офіс SPS залишає за собою право вимагати або вносити зміни до бюджету або розкладу події, або припинити надання гранту.

4.3. Заключний звіт і платіжний баланс події

Звіт за результатами проведення події із її описом та фактичним списком учасників і фінансовим звітом (робочі таблиці “С”), повинен бути поданий до офісу SPS протягом 45 днів після проведення заходу.

Після затвердження офісом SPS, баланс витрат на проведення заходу буде виплачений щодо меншої частини виділеного бюджету гранту (тобто 15%, що залишилися) або фактично витрачених коштів. Якщо невитрачені кошти залишаються із Авансового платежу, вони повинні бути повернуті НАТО.

4.4. Публікація у науковій серії НАТО

НАТО рекомендує, але не вимагає оприлюднення результатів події SPS. Спеціальною Угодою із Springer Science and Business Media та IoS Press, співдиректори події НАТО мають можливість опублікувати у Науковій серії НАТО відповідні матеріали. Тому, про такий намір слід вказати у заявці та бюджеті. Публікація залежить від прийняття компанією Springer або IoS, яка повинна безпосередньо узгоджуватися зі співдиректорами.

До бюджету заходу можуть бути включені додаткові 3500 євро для підготовки та видання рукопису в Науковій серії НАТО. Ці кошти будуть виплачені після прийняття рукопису видавцем та отриманням НАТО підписаного контракту між співдиректором та видавцем наукової серії НАТО, але ні в якому разі не більше, ніж через дев'ять місяців після проведення заходу. Якщо підписаний договір про опублікування не отримано протягом дев'яти місяців після проведення заходу, звітний файл буде закритий без сплати цих коштів. Публікації поза науковою серією НАТО не мають права на отримання таких додаткових коштів.

5. ФІНАНСИ

Грант НАТО оплачує безпосередні організаційні витрати заходу, включаючи оренду приміщень та обладнання, плату за аудіо-відео, рекламні матеріали, кава-брейки, тощо, а також до 2 000 євро, як плату за управління проектом для співдиректора країни НАТО для того, щоб покрити події, пов'язані з різними витратами. Організаційні витрати не повинні перевищувати 25% загальної суми гранту. Грант також покриватиме витрати на проїзд доповідачів / експертів. Крім того, будуть оплачені витрати на відрядження непідрядних осіб / слухачів з країн НАТО та відповідних країн-партнерів* або міжнародних організацій, які не можуть отримати фінансову підтримку з інших джерел. Окрему вечерю або прийом теж можна включити до бюджету; витрати на проїзд учасників повинні включати й їх харчування. Організатори повинні мінімізувати витрати шляхом ефективної організації семінару та вибору місця розташування.

Багато організаторів знаходять додаткову підтримку гранту від НАТО, таке спільне спонсорство та підтримка вітаються, про це потрібно зазначити у заявці та це схвалюється офісом SPS. Незважаючи на будь-яке спільне спонсорство, захід має відповідати належному формату та бути відзначений у всіх матеріалах заходів, як "Провідний науковий семінар, що підтримується SPS НАТО", "Інститут передових досліджень, що підтримується SPS НАТО", або "Навчальний курс, підтриманий SPS НАТО", відповідно.

Фінансування, яке надається за кожну подію, визначається НАТО, беручи до уваги кількість учасників, а також масштаб, тривалість та місце проведення засідання. В середньому за ARW запитують € 30–40 тис., а ASI та ATC можуть залучати у середньому € 60,000. Грант буде надано в євро, але платежі можуть здійснюватись у будь-якій валюті, як бажають співдиректори. НАТО не несе відповідальності за коливання обмінного курсу. Фінансові звіти, документально засвідчені, повинні бути надані на всі витрати, зроблених за кошти НАТО.

Проведення онлайн або гібридних заходів може потребувати подальшої консультації з офісом SPS стосовно розподілу та доступу до коштів.

5.1. Умови

Грант видається на ім'я співдиректора країни-члена НАТО. Він чи вона несе відповідальність за координацію витрат зі співдиректором країни-партнера та за надання фінансової звітності у НАТО. Кошти грантів повинні бути сплачені на окремий рахунок або субрахунок, відкритий виключно для цієї події, в установі співдиректора; кошти НАТО не повинні бути змішані з коштами будь-якого іншого джерела.

Грантоотримувачі будуть керувати коштами, відповідно до бюджету заходу та інших умов Грантового листа SPS, а також фінансових положень, що діють в установі співдиректора країни-члена НАТО. Ці правила повинні відповідати принципам фундаментальних закупівель, таким як конкуренція, прозорість, чесність тощо, як зазначено у Угоді про державні закупівлі СОТ. Крім того, вони повинні містити стандарти поведінки керівних працівників, які беруть участь у наданні та управлінні контрактами в рамках гранту. Ці стандарти повинні включати певні положення для уникнення реальних або очевидних конфліктів інтересів і заборонити прийняття та подання пільг чи наявність пільг від потенційних або фактичних одержувачів грантових коштів (тобто постачальників та надавачів послуг).

Якщо НАТО, на власний розсуд, вимагатиме будь-яких додаткових умов або внесення змін до цих інституційних правил, вони будуть обговорюватися з

аплікантами і включені до Грантового листа або повідомлені письмово співдиректорам.

У випадку будь-яких розбіжностей між правилами, встановленими НАТО (чи за допомогою цього посібника, Грантового листа чи ін.) і фінансових правил установи, перші мають перевагу.

Кошти НАТО повинні використовуватися лише для прямих витрат, які відображаються у бюджеті. Будь-яке нецільове використання коштів або невиконання умов надання гранту може призвести до негайного припинення надання гранту та судового позову.

5.2. Документація

Всі виплати з гранту повинні бути відображені у кінцевому фінансовому звіті на робочих аркушах «С». Крім того, відповідні фінансові документи повинні зберігатись для витрат, як того вимагають фінансові стандарти установи країни-координатора НАТО. Копії цих фінансових документів повинні бути подані в офіс SPS за запитом. Оригінали фінансових документів повинні зберігатися кожним співдиректором протягом принаймні трьох років після проведення заходу.

6. ІНСПЕКЦІЯ ТА АУДИТ

Одержувачі грантів повинні надати представникам НАТО або уповноваженим особам доступ до своїх приміщень і засобів для проведення моніторингових оглядів та аудитів, надавати їм доступ до всіх облікових записів та іншої інформації, що стосується заходу, а також реагувати на всі запити. НАТО може зробити перевірку з метою дотримання умов гранту або правил НАТО.

Фінансова звітність заходу, включаючи фінансові документи, повинна бути надана керівництву SPS за запитом. Резюме, включаючи виписку з поточного рахунку від власника проекту, надається протягом одного тижня з моменту звернення Відомства, тоді як для надання фінансових документів буде надано розумний термін затримки, що не перевищує чотирьох тижнів.

Крім того, отримувачі грантів повинні:

- а) своєчасно надавати будь-яку інформацію про грант, яку обґрунтовано вимагає НАТО;
- б) сприяти моніторингу, перегляду та оцінці програми надання грантів НАТО шляхом участі в оглядах, оціночних дослідженнях, обстеженнях, аудитах та інших заходах, організованих з метою збору інформації для оцінки прогресу та результатів;

7. ПРАВИЛА ВІЗУАЛЬНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ

Всі публікації, презентації та інші розповсюджені матеріали, які з'явилися за сприяння гранта, повинні дотримуватись Правил Візуальної Ідентифікації SPS (надаються співдиректорам та доступні на сайті SPS), а також повинні зазначати підтримку НАТО за допомогою наступного або схожого речення: “Дана діяльність була проспонсорована програмою НАТО “Наука заради миру та безпеки” під грантом id. [GXXXXX].”

8. ПРАВОВІ УМОВИ

Гранти в рамках Програми SFS є односторонніми грантами, які здійснюються на власний розсуд НАТО. НАТО може відмовитися від надання будь-яких грантів на свій розсуд повністю або частково. Останній перегляд Посібника для потенційних аплікантів та його додатків, які розміщені на сайті НАТО, а також підписаний Грантовий лист та будь-які документи, додані до нього або включені у нього, складають усі умови надання грантів в рамках програми SPS. У разі невідповідності між цими документами, Грантовий лист та його додатки мають пріоритет над Посібником та його додатками.

Без обмеження вищезазначеного, у випадку будь-якого дефолту одержувачем гранту, або якщо одержувач гранту не виконає жодного з умов, викладених у Посібнику, його додатках або Грантовому листі та його додатках, інших письмових повідомленнях від НАТО або фінансових положень, які діють в установі співдиректора країни-члена НАТО, НАТО може на власний розсуд призупинити (повністю або частково) надання та виплату будь-яких грошових коштів, або може припинити грант. За таких обставин НАТО може на власний розсуд вимагати повернення деяких або всіх невитрачених коштів, або витрачених грошей, а одержувачі гранту несуть солідарну відповідальність за погашення таких коштів.

ОСНОВНІ ПУНКТИ ОПИСУ ПРОПОЗИЦІЇ У АПЛІКАЦІЙНІЙ ФОРМІ

(що потрібно підготувати для складання запиту)

Організаційний комітет	крім співдиректорів; оргкомітет повинен включати принаймні одну додаткову країну; додавайте рядки, якщо це необхідно
Опис та обґрунтування	детально опишіть подію та її доцільність / необхідність проведення; як це стосується ключових пріоритетів SPS?
Аудиторія	яка передбачається аудиторія, зокрема, щодо учасників, які не є доповідачами (експерти / студенти / слухачі)? зокрема, для АТС та ASI, опишіть посади або функції студентів / стажерів та що вони отримають від участі
Програма заходу	деталізуйте графік події, включаючи доповідачів та теми доповідей детальна програма є життєво важливою для оцінки заявки на фінансування
Попередні гранти НАТО	якщо будь-який з спів-директорів раніше отримував гранти НАТО ARW / ASI / АТС, будь ласка, детально викладіть результати цих подій і поясніть, яким чином запропонована подія відрізняється від попередніх і додає цінності результатам
Публікації	Чи плануєте публікувати книгу у Науковій серії НАТО? Якщо ні, то який тип публікації, якщо такий є, планується?
Інші заходи та конференції	Чи Вам відомі інші заходи або конференції з тієї ж самої тематики у тому ж чи попередньому році?

Приклад бюджетної таблиці

1	SPS Ref.	Event Title	Start Date	End Date
2				
3				
4	Budget – Preliminary			
5		Overall Costs	Other Sources	This NATO Grant
6	Participants' Travel and Subsistence	Co-Directors & Speakers (0)		
7		Travel <i>flight/train/car</i>		
8		Local Transport <i>airport/station to/from venue</i>		
9		Hotel		
10		Meals		
11		Total Travel and Sustenance for Speakers		
12		Non-Speakers (0)		
13		Travel <i>flight/train/car</i>		
14		Local Transport <i>airport/station to/from venue</i>		
15		Hotel		
16		Meals		
17		Total Travel and Sustenance for Non-Speakers		
18	Organizational Expenses <i>not to exceed 25% of NATO funding</i>	<i>specify: conference rooms, equipment, etc.</i> Rentals		
19				
20				
21				
22		<i>specify: secretarial, AV, etc.</i> Clerical & Technical		
23				
24				
25				
26		Other		
27		Publicity		
28		Mail, Fax, Telephone, & Internet		
29		Stationery		
30		Meeting Room Material <i>e.g. lecture notes</i>		
31		Coffee Breaks		
32		Opening Reception/Dinner		
33		Participant Visas <i>specifically for ARW attendance</i>		
34		Preparatory visit to Meeting Site <i>if necessary</i>		
35		Management Fee <i>up to €2,000</i>		
36		Total Organizational Expenses		
37		Total Event Expenses		
38		Publication		
39		NATO Science Series Manuscript Preparation		
40		Overall Total		

Ключові пріоритети програми «Наука заради миру» (SPS)

1. Сприяти взаємовигідній співпраці з питань, що становлять спільний інтерес, включаючи міжнародні зусилля для вирішення нових викликів безпеці

a. Боротьба з тероризмом

- i. Методи захисту критичної інфраструктури, запасів і персоналу;
- ii. Людський фактор у захисті від тероризму;
- iii. Технології виявлення терористичних загроз щодо вибухових пристроїв та інших незаконних дій;
- iv. Управління ризиками, найкращі практики та технології у відповідь на тероризм.

b. Енергетична безпека

- i. Інноваційні енергетичні рішення для військових; енергетичні рішення на полі бою; рішення з відновлюваної енергетики для військових застосувань;
- ii. Безпека енергетичної інфраструктури;
- iii. Морські аспекти енергетичної безпеки;
- iv. Технологічні аспекти енергетичної безпеки.

c. Кіберзахист

- i. Захист критичної інфраструктури, включаючи обмін найкращими практиками, розбудова потенціалу та політики;
- ii. Підтримка розвитку можливостей кіберзахисту, включаючи нові технології та підтримку побудови інфраструктури інформаційних технологій;
- iii. Поінформованість щодо ситуацій у сфері кіберзахисту.

d. Захист від хімічних, біологічних, радіологічних та ядерних (ХБРЯ) реагентів

- i. Методи та технології щодо захисту, діагностики, виявлення, дезактивації, знищення, утилізації та утримання ХБРЯ реагентів;
- ii. Стратегії та технології управління ризиками та відновлення;
- iii. Медичні заходи проти ХБРЯ реагентів.

e. Екологічна безпека

- i. Питання безпеки, що виникають у зв'язку з ключовими екологічними та ресурсними обмеженнями, включаючи ризики для здоров'я, зміну клімату, дефіцит води та підвищення енергетичних потреб, які можуть суттєво вплинути на планування та операції НАТО;
- ii. Прогноз катастроф та запобігання природним катаклізмам;
- iii. Екологічні питання, пов'язані з обороною.

2. Посилення підтримки операцій і місій під егідою НАТО

- i. Надання цивільної підтримки за допомогою ключових пріоритетів SPS;
- ii. Надання доступу до інформації через підключення до Інтернету, як, наприклад, у програмі SILK-Афганістан;
- iii. Культурні та соціальні аспекти у військових операціях і місіях;
- iv. Посилення співпраці з іншими міжнародними організаціями.

3. Підвищення рівня обізнаності про події у сфері безпеки, зокрема шляхом раннього попередження, з метою запобігання кризам

- a. Передові технології, пов'язані з безпекою
 - i. Нові технології, включаючи нанотехнології, оптичні технології, мікосупутники, металургія та розробку платформ безпілотних літальних апаратів (БПЛА).
- b. Охорона кордонів і портів
 - i. Технології захисту кордонів і портів;
 - ii. Транскордонні системи зв'язку та злиття даних;
 - iii. Експертні консультації та оцінки потреб безпеки кордону та найкращих практик.
- c. Виявлення та очищення шахт і боєприпасів, які не здетонували
 - i. Розробка та надання передових технологій, методик та передового досвіду;
 - ii. Рішення для протидії саморобним вибуховим пристроям (IED).
- d. Людські та соціальні аспекти безпеки, пов'язані зі стратегічними цілями НАТО

4. Будь-який споріднений проект, явно пов'язаний із загрозами безпеці, яка не визначена у наведених пріоритетах, також може бути розглянута для фінансування в рамках програми SPS.

Такі пропозиції можуть бути розглянуті, якщо вони вирішують стратегічні цілі НАТО.

ЯК ПОДАТИ ЗАЯВКУ

- **хто може подавати заявку**

Програма SPS – це партнерська програма, для участі у якій потрібно подавати заявки на фінансування спільно учасникам країни НАТО та країною-партнером.

Процедура відбору

Комітет з питань партнерства та співробітництва (PCSC) надає остаточне затвердження проектів, рекомендованих після наукової експертної оцінки незалежною групою наукових експертів (ISEG).

Результати процедури відбору надсилаються подані аплікантам у письмовій формі протягом дев'яти місяців. Зворотній зв'язок щодо заявок буде надаватися на основі кожного конкретного випадку.

ПЕРЕЛІК КРАЇН-ЧЛЕНІВ НАТО

	Albania		Lithuania
	Belgium		Luxembourg
	Bulgaria		Montenegro
	Canada		Netherlands
	Croatia		Norway
	Czech Republic		Poland
	Denmark		Portugal
	Estonia		Romania
	France		Slovakia
	Germany		Slovenia
	Greece		Spain
	Hungary		Turkey
	Iceland		United Kingdom
	Italy		United States
	Latvia		Finland
	North Macedonia		

ПЕРЕЛІК КРАЇН-ПАРТНЕРІВ НАТО

НАТО співпрацює з рядом міжнародних організацій та країн. Нижче наведено перелік країн-партнерів.

Euro-Atlantic Partnership Council (EAPC)

EAPC складається з усіх країн-членів НАТО і наступних країн-учасниць програми Партнерства заради миру

	Armenia	
	Austria	
	Azerbaijan	
	Bosnia and Herzegovina	and
	Georgia	
	Ireland	
	Kazakhstan	
	Kyrgyz Republic	
	Malta	
	The Republic of Moldova	of
	Serbia	
	Sweden	
	Switzerland	
	Tajikistan	
	Turkmenistan	
	Ukraine	
	Uzbekistan	

NATO's Mediterranean Dialogue

Країни середземноморського діалогу

	Algeria
---	---------

	Egypt
	Israel
	Jordan
	Mauritania
	Morocco
	Tunisia

Istanbul Cooperation Initiative (ICI)

Стамбульська ініціатива співробітництва

	Bahrain
	Kuwait
	Qatar
	United Arab Emirates

Partners across the globe

«Партнери по всьому світу» - ці країни розвивають співпрацю з НАТО у сферах, що становлять взаємний інтерес, включаючи нові виклики безпеці; деякі активно беруть участь в операціях НАТО у військовому чи іншому вигляді.

	Australia
	Colombia
	Iraq
	Japan
	Republic of Korea
	Mongolia
	New Zealand
	Pakistan

КІНЦЕВІ ДАТИ ПОДАННЯ АПЛІКАЦІЙНИХ ФОРМ

Усі заявки повинні враховувати ключові пріоритети SPS і мати чіткий зв'язок із безпекою та стратегічними цілями НАТО.

Заявки на фінансування слід надсилати за електронною адресою: sps.applications@hq.nato.int.

Щорічно відбуваються засідання 2-3 груп із надання експертних оцінок. Терміни подання заявок:

- 1 лютого – 23:59 по центрально європейському часу
- 1 червня – 23:59 по центрально європейському часу

Оскільки рішення про фінансування може зайняти до 9 місяців після терміну подачі заявки, потрібно враховувати цей час при виборі терміну дії проекту.

Програма комплексної допомоги Україні

Під час засідання Комісії Україна – НАТО на рівні глав держав і урядів, що проходило у Варшаві 9 липня 2016 року, було ухвалено Програму комплексної допомоги (ПКД) Україні. ПКД має на меті зміцнити і розширити підтримку України з боку НАТО. Вона також зробить Україну стійкішою, забезпечить її спроможність краще гарантувати свою безпеку і запроваджувати у життя необхідні реформи, насамперед реформування національних структур безпеки і оборони.

Витоки і цілі

У 2014 році в Україні було дано старт всеохоплюючому огляду структур безпеки і оборони. Запровадженню процесу сприяли радники НАТО під егідою Представництва НАТО в Україні. У 2015 році було ухвалено Стратегію національної безпеки України, після чого, у 2016 році, було затверджено Дорожню карту оборонної реформи – Стратегічний оборонний бюлетень. Україна проголосила про своє бажання реформувати власні Збройні сили відповідно до стандартів НАТО і досягти їх оперативної сумісності з військами Альянсу до 2020 року. Одним із першорядних завдань Програми комплексної допомоги Україні є підтримати країну щодо досягнення поставлених нею цілей.

Від стратегії до практичної реалізації

Під егідою Представництва НАТО в Україні, а також у рамках діяльності Спільної робочої групи з питань оборонної реформи, держави – члени Альянсу і надалі надаватимуть Україні дорадчу допомогу на стратегічному рівні з питань реформування структур безпеки і оборони й розбудови інституцій у цій галузі. Серед ключових галузей – демократичний і цивільний контроль над Збройними силами і структурами безпеки, а також розбудова ефективних і дієвих структур безпеки і оборони. До того ж Україна і НАТО приділятимуть увагу економічним аспектам оборонної реформи у рамках діяльності Спільної робочої групи з питань економічної безпеки. У ПКД міститься понад 40 заходів цілеспрямованої допомоги у ключових галузях. Ці заходи взаємно доповнюватимуть зусилля на стратегічному рівні і сприятимуть підвищенню здатності України ефективніше гарантувати власну національну безпеку.

Цілеспрямовані заходи на підтримку України

Розбудова потенціалу і установ

Заходи, що запроваджуватимуться у рамках ПКД, мають на меті зміцнення демократичного контролю, насамперед посилення ролі Верховної Ради України і громадянського суспільства, просування реформування установ безпеки і оборони, вдосконалення системи професійної військової освіти в Україні, а також сприяння доброчесності і справедливому управлінню у структурах безпеки і оборони України. Чільні програми НАТО із розбудови потенціалу і установ для держав-партнерів сприятимуть досягненню ними спільно поставлених цілей у цій галузі, спираючись на єдині стандарти і принципи, що вживаються у рамках НАТО. Серед них – програми, які запроваджує Представництво НАТО в Україні, Процес планування та огляду сил (ППОС), Програма вдосконалення військової освіти, Програма сприяння доброчесності і Програма професійного розвитку. Проект Цільового фонду під проводом Норвегії із соціальної адаптації колишніх військовослужбовців сприятиме розвитку дієвої системи управління кадрами у Збройних силах України. Заходи у рамках військового співробітництва присвячуватимуться досягненню оперативної сумісності, освіти і підготовці персоналу.

Командування, управління, зв'язок і ком'ютеризація (C4)

НАТО допоможе Україні щодо реорганізації і модернізації структур і потенціалу у галузі командування, управління, зв'язку і ком'ютеризації (C4), про що йдеться у Стратегічному оборонному бюлетені. Такі заходи мають на меті сприяти досягненню оперативної сумісності із силами НАТО, щоб Україна могла краще брати участь у навчаннях і операціях під проводом Альянсу, а також підвищенню здатності України гарантувати власну безпеку і оборону. Проекти, що запроваджують за сприяння Цільового фонду C4 під проводом Канади, Німеччини і Великої Британії, сприятимуть досягненню цих цілей. Здатність України реагувати на інциденти у повітрі вдосконалюватиметься у рамках Регіональної програми безпеки повітряного простору. Втілюються також інші ініціативи, спрямовані на забезпечення надійної системи командування і управління й поліпшення обізнаності з ситуацією у Збройних силах України, зокрема, шляхом організації обміну знаннями і досвідом між фахівцями України і НАТО.

Матеріально-технічне забезпечення і стандартизація

Запровадження логічної, узгодженої й ефективної єдиної системи матеріально-технічного забезпечення становитиме невіддільну складову реформування Збройних сил України. У рамках ПКД досягненню стратегічних цілей, які було сформульовано на політичному рівні, сприятиме робота щодо виконання Цілей партнерства згідно з Процесом планування і огляду сил, а також реалізація проєктів під егідою Цільового фонду із матеріально-технічного забезпечення і стандартизації під проводом Чеської Республіки, Нідерландів і Польщі. На основі висновків аналізу стратегічних недоліків, що тривав протягом 2015 року, у рамках проєкту Цільового фонду, виходячи з наявного потенціалу, будуть розроблені ініціативи на підтримку довготермінових здобутків, причому пріоритетними напрямами стануть вдосконалення мережі постачання і управління у галузі стандартизації.

Оборонно-технічне співробітництво

Діяльність у цій галузі передбачає заходи щодо підвищення оперативної сумісності обладнання і військової техніки між Україною і НАТО, а також розвиток потенціалу України у галузі кодифікації. Досягненню завдань ПКД у цій галузі сприятиме поточна робота під егідою Спільної робочої групи з питань оборонно-технічного співробітництва, а також проєкт Цільового фонду із матеріально-технічного забезпечення і стандартизації. До того ж Спільна робоча група з питань оборонно-технічного співробітництва надає Україні дорадчу допомогу у контексті трансформації національної оборонної промисловості.

Кіберзахист

У 2016 році в Україні було ухвалено нову Стратегію кібернетичної безпеки. НАТО сприятиме її втіленню у життя, а також допоможе Україні розвинути технологічний потенціал реагування на кібернетичні загрози. На підтримку ПКД також діятиме проєкт Цільового фонду у галузі кіберзахисту під проводом Румунії, у рамках якого забезпечується обладнання і підготовка персоналу з метою вдосконалення спроможності України реагувати на комп'ютерні інциденти.

Енергетична безпека

Енергетична безпека становить вагомий складову Стратегії національної безпеки України. У рамках ПКД цьому питанню також буде приділено увагу. Йдеться насамперед про допомогу з боку НАТО щодо вдосконалення захисту основних об'єктів інфраструктури шляхом обміну інформацією про передову практику, а також проведення навчань і тренувань. Втіленням відповідних проєктів у цій галузі керуватиме Центр передового досвіду у галузі енергетичної безпеки, розташований у Вільнюсі (Литва).

Медична реабілітація

Про мету створення ефективної системи медичного обслуговування для Збройних сил України на основі євроатлантичного досвіду заявлено у Стратегічному оборонному бюлетені України. У рамках ПКД НАТО сприятиме Україні у досягненні цієї мети, насамперед у наданні допомоги щодо лікування поранених українських військовослужбовців. Під егідою проєкту Цільового фонду у галузі медичної реабілітації НАТО допомагає Україні підвищити стандарти медичного обслуговування і гарантувати якісні послуги медичної реабілітації поранених чоловіків і жінок-військовослужбовців на тривалу перспективу. Проєкт Цільового фонду у галузі медичної реабілітації під проводом Болгарії спрямовано на забезпечення безпосереднього лікування поранених українських військовослужбовців, щоб вони могли якомога швидше отримати доступ до послуг медичного лікування і психологічної підтримки, а також розбудову власних українських лікувальних і реабілітаційних закладів.

Протидія саморобним вибуховим пристроям, утилізація вибухових боєприпасів і розмінування

Перед Україною стоїть проблема протидії саморобним вибуховим пристроям і утилізації вибухових боєприпасів. У рамках ПКД НАТО взяла на себе зобов'язання допомогти Україні набуті необхідного потенціалу і здатності реагувати на ці виклики. Буде запроваджено спеціальний проєкт Цільового фонду із протидії саморобним вибуховим пристроям і утилізації вибухових боєприпасів з метою втілення у життя конкретних заходів у цій галузі. Щодо гуманітарного розмінування, Україна може покластися на проєкт із розбудови потенціалу під егідою програми НАТО «Наука заради миру і безпеки». Сумною спадщиною радянської військової присутності на території України і надалі опікуватимуться проєкт Цільового фонду із утилізації звичайного озброєння, стрілецької зброї, легкого озброєння і протипіхотних мін під проводом США і проєкт Цільового фонду зі знищення радіоактивних джерел на території колишніх радянських військових об'єктів під проводом Німеччини.

Наука і безпека

Програма НАТО «Наука заради миру і безпеки» (НМБ), у рамках якої Україна є найбільшим отримувачем грантів НАТО, сприятиме втіленню у життя цілей ПКД у цій галузі. Проєкти НМБ в Україні присвячено широкому колу нових викликів у галузі безпеки, таких як боротьба з тероризмом, передові технології, кіберзахист, енергетична безпека, а також захист від хімічних, біологічних, радіологічних і ядерних (ХБРЯ) речовин. Флагманським проєктом під егідою ПКД в Україні стане розвиток національної системи телемедицини і парамедицини.

Стратегічні комунікації

Створення і розбудова потенціалу стратегічних комунікацій у галузі оборони і безпеки проголошено одним із пріоритетних завдань уряду України згідно зі Стратегічним оборонним бюлетенем України і становитиме елемент національної міжвідомчої системи стратегічних комунікацій. НАТО сприятиме розвитку спроможності України у цій галузі, що позитивно вплине як на урядові установи, так і на громадянське суспільство. Це відбуватиметься, зокрема, шляхом запровадження у життя Дорожньої карти партнерства у галузі стратегічних комунікацій між Україною і НАТО.

Протидія гібридній війні

З огляду на розвиток загроз, що походять від методів ведення сучасної гібридної війни, у рамках ПКД Україна і НАТО вирішили створити платформу для здійснення аналізу набутого досвіду гібридної війни в Україні.

Реформування Служби безпеки України

Завдання щодо реформування національної Служби безпеки включено до Стратегії національної безпеки України. НАТО сприятиме відповідним реформам, насамперед із забезпечення цивільного демократичного контролю над ними.

Планування на випадок надзвичайних станів цивільного характеру

У рамках ПКД НАТО сприятиме Державній службі з надзвичайних ситуацій України щодо розвитку спроможності й потенціалу у галузі захисту цивільного населення і надання гуманітарної допомоги, ґрунтуючись на діяльності Євроатлантичного центру координації реагування на катастрофи (ЄАЦКРК).

Управління громадської дипломатії НАТО - служба преси та ЗМІ

Тел.: +32(0)2 707 5041

Ел. адреса: moc@hq.nato.int

Слідуйте за нами: [@natopress](https://twitter.com/natopress)

www.nato.int

The NATO Science for Peace and Security Programme

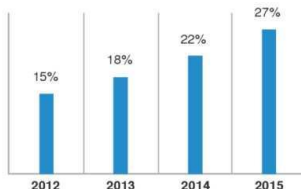
Cooperation between the NATO Science for Peace and Security (SPS) Programme and Ukraine

Facts and Figures

The SPS Programme is an established brand for NATO based on the pillars of science, partnership security and beyond and has been contributing to the core goals of the Alliance for many decades. As a partnership tool, it forges connections between scientists, experts and officials from Allied and Partner nations, who work together to address shared security concerns. The Programme provides funding and expert advice for security-relevant activities in the form of workshops, training courses, or multi-year research projects.

Active engagement between Ukraine and the SPS Programme dates back to 1991 and has been deepening ever since. In response to the crisis in Ukraine and following the political guidance provided by NATO Foreign Ministers in April 2014, scientific and technological cooperation with Ukraine in the framework of the SPS Programme has increased substantially.

PERCENTAGE OF NEW SPS ACTIVITIES WITH UKRAINE BY YEAR*

* Percentage of newly approved SPS activities in the NATO Ukraine Commission (NUC) framework

How many SPS activities with Ukraine are there?

Since 2014, a total of **49 SPS activities with Ukraine** were launched. These include **40 Multi-year Research Projects, 7 Advanced Research Workshops and 2 Advanced Training Courses**.

Top-down flagship SPS projects include:

- A Multinational Telemedicine System
- Support to Humanitarian Demining in Ukraine
- Remediation of a Fuel Polluted Military Site in Kyiv
- Development of an Advanced X-ray Generator

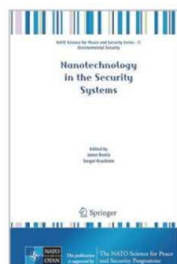
Multi-year Research Projects

More than **600 international scientists and experts** are currently participating in the 35 ongoing multi-year research projects that are led by Ukraine and NATO member states. Within the scope of these projects, more than **250 young scientists**, many of them Ukrainian, received the opportunity to pursue research in their field of interest, together with their scientist counterparts in NATO countries. Moreover, among these scientists, the SPS Programme provided **financial support** in the form of **stipends** to over 100 young scientists to kick-start their academic career.

Ongoing and completed multi-year research projects since 2014 have already produced more than **190 scientific publications** in acclaimed journals. At the same time, over **14 patents** were claimed. The Institute for Scintillation Materials at the National Academy of Sciences of Ukraine and the State Emergency Service of Ukraine (SESU) are only a few examples of stakeholders that are supported by the SPS Programme. In many cases, the Programme has provided Ukrainian projects with **modern equipment** and

The NATO Science for Peace and Security Programme

state-of-the-art technologies to cope with the many emerging security challenges brought about in a high-threat environment. Project directors clearly identify end-users, mainly government institutions, to further ensure the sustainability of the projects.

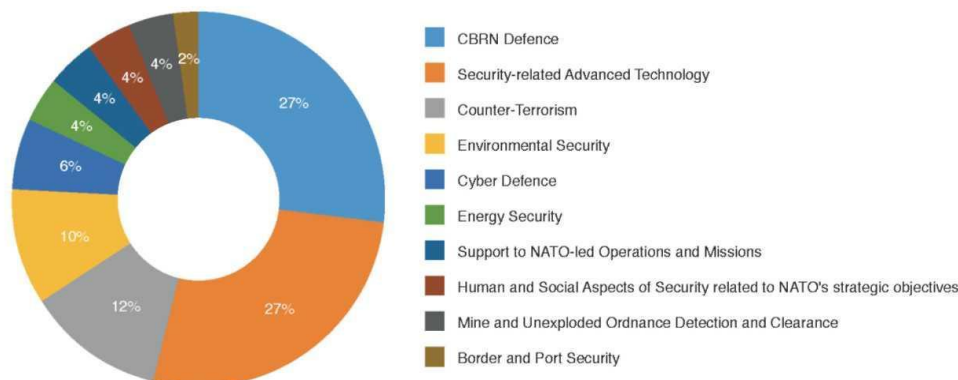
Advanced Research Workshops

Ukrainian experts were involved in the organization of **seven Advanced Research Workshops** that were held across the Euro-Atlantic region. Next to Ukraine, venues included the United States, Belgium, the Republic of Moldova and Slovakia. **190 key speakers, among them 55 Ukrainian experts**, contributed to discussions with the aim of addressing contemporary security challenges. **135 additional participants**, including 40 Ukrainians, were engaged in these activities. They were given the opportunity to share their experience and knowledge with other international experts in their field. Most recently, the 1985 **Nobel Prize winner in Physics**, Klaus von Klitzing, spoke at an SPS Advanced Research Workshop in Odessa on the security applications of nanotechnology. On average, experts and participants came from **18 Allied and Partner nations**, creating broad networks and forging ties among scientific communities. Since 2014, the findings of **four Advanced Research Workshops** led by Ukrainian scientists and experts were published in the **NATO Science Series**, giving them the opportunity to reach out to the wider academic community.

Advanced Training Courses

Two Advanced Training Courses took place since 2014 and trained **37 Ukrainian participants** in the domains of cyber security and defence against chemical, biological, radiological and nuclear (CBRN) threats.

SPS ACTIVITIES WITH UKRAINE ACCORDING TO KEY PRIORITY*

* Percentage of completed and ongoing SPS activities since 2014 according to SPS key priorities.

Science for Peace and Security (SPS) Programme — Emerging Security Challenges Division

NATO HQ, Bd. Leopold III, B-1110 Brussels, Belgium

Fax: +32 2 707 4232, Email: sps.info@hq.nato.int

You can find further information and the latest news about the SPS Programme on our website (www.nato.int/science).

You can also follow the SPS Programme on Twitter @NATO_SPS

Developing Practical Cooperation through Science

Ukraine has been actively engaged within the framework of the NATO Science for Peace and Security (SPS) Programme since 1994.

The NATO SPS Programme enables close collaboration on issues of common interest to enhance the security of NATO and partner nations by facilitating international efforts to meet emerging security challenges, supporting NATO-led operations and missions, and advancing early warning and forecast for the prevention of disasters and crises.

The current SPS Key Priorities include:

- Counter-Terrorism;
- Energy Security;
- Cyber Defence;
- Defence against CBRN Agents;
- Environmental Security;
- Security-related Advanced Technology;
- Border and Port Security;
- Human and Social Aspects of Security.

Additionally, the SPS Programme helps to promote *regional security* through scientific cooperation among partners. The programme also helps to *prepare* interested eligible nations for NATO membership. SPS activities often have a high *public diplomacy* value.

UKRAINE

Since the wake of the Russia-Ukraine conflict in 2014, cooperation between NATO and Ukraine has been intensified in many areas, including the SPS Programme. At the 2016 NATO Warsaw Summit, the Heads of State and Government of the NATO-Ukraine Commission endorsed the Comprehensive Assistance Package for Ukraine (CAP). As part of the CAP, the SPS Programme implemented several activities in Ukraine's priority areas of cooperation. Below are some examples of ongoing and completed activities led by scientists and experts from Ukraine and NATO member countries under the framework of the SPS Programme.

Cooperative Activities

SUPPORT TO HUMANITARIAN DE-MINING IN UKRAINE

As part of the CAP for Ukraine, this multi-year project provided the country with assistance in the area of humanitarian demining by enhancing the capacity of the State Emergency Service of

Ukraine (SESU) in undertaking demining operations in Eastern Ukraine. The overall aim of the project was to safeguard the civilian population within areas affected by the conflict and allow the return of displaced persons. The project was based on two areas of activity that are mutually reinforcing, namely providing the demining teams of the SESU with an initial operational capability, through equipment and training. The SESU teams were introduced to and equipped with modern technologies of detection and clearance. The NATO Explosive Ordnance Disposal (EOD) Centre of Excellence in Slovakia carried out specialist training to familiarize the trainees with the new equipment. Further reconnaissance training was provided, which included the investigation, detection, and reporting of explosive ordnance so that the SESU can cope with the additional challenges brought about in a high threat environment [ref. G5024]. *This project was co-led by the SESU and the NATO Support & Procurement Agency as executing agency.*

www.nato.int/science

A MULTINATIONAL TELEMEDICINE SYSTEM

As part of the Comprehensive Assistance Package for Ukraine (CAP), this multi-year flagship project developed a multinational telemedicine system that enables medical specialists to engage in major disasters and incidents across national borders. Portable medical kits allow first responders at the scene to connect to the system to receive expert advice from medical specialists in case of an emergency, even in remote areas. Through the use of modern communications technologies, an international network of medical specialists will be able to assess patients, diagnose them and provide real-time recommendations. This will

allow the right aid and care to reach those who need it most quickly, with the potential to save many in disasters [ref.

G4748]. The System was successfully tested live in the field exercises co-organized by the Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre (EADRCC) between 2015 and 2017. *This project was led by experts from Ukraine, Romania, the Republic of Moldova, Finland and the United States* [ref. G4748].

DEVELOPMENT OF MINE AND IED RECOGNITION SYSTEM BASED ON ULTRAWIDEBAND TECHNOLOGY

This project, which forms part of the CAP for Ukraine, aims to develop a state-of-the-art digital ground penetrating radar system which will detect dangerous targets such as mines, improvised explosive devices and explosive remnants of war. The device will provide a visual 3D image and automatically recognize the type of the detected object in up to 3 meters depth. Ultimately, the technology will allow faster, cheaper, and safer clearance of former conflict zones and help to avoid victims among civilians and the military. The end-user of the project is the State Emergency Service of Ukraine, which is receiving support from the SPS project on humanitarian demining. This multi-year initiative will open new possibilities in humanitarian

demining operations and help sustain the efforts in the long run [ref. G5217]. *This project is led by Ukraine and Norway.*

DEVELOPMENT OF AN ADVANCED X-RAY GENERATOR

This SPS flagship project has helped to foster a new generation of young Ukrainian scientists working on the frontline of technology through the development of an innovative, cost-effective X-ray generator. The x-ray generator will be used across the world in fields as diverse as medicine, illicit trafficking, explosive detection and environmental security. Located at the National Science Centre's Kharkiv Institute of Physics and Technology in Ukraine, the X-ray generator is only 15 meters in circumference and thus takes up significantly less space, allowing it to be placed in the basement of smaller buildings. Launched in 2003 and completed in 2016, this was one of the longest running projects under the SPS Programme [ref. 977982]. *This project was led by experts from Ukraine, and the Netherlands.*

PHYSICAL AND CYBER SAFETY IN WATER CRITICAL INFRASTRUCTURE

This Advanced Research Workshop aimed to increase the awareness of the cyber related risks that pose threats to current and future water utilities and services, to share experiences from leading utility managers and specialists, and to teach how to increase surveillance, preparedness, as well as crisis minimisation if everything else fails. The event created a broad knowledge base, to increase the stakeholders awareness of threats and provided a platform of cooperation for the experts and decision makers from different countries [ref. G5495]. *This activity, which took place in Oslo, Norway in June 2018, was led by experts from Ukraine and Norway.*

The NATO Science for Peace
and Security Programme

The prototype robotic "Ugo 1st" platform for landmine and UXO detection.

► The three G-5014 project teams (University of Florence-Italy, Usikov Institute for Radiophysics and Electronics of NAS-Ukraine, Franklin & Marshall College-USA)

Holographic and Impulse Subsurface Radar for Landmine and IED Detection

Italy, Ukraine, USA

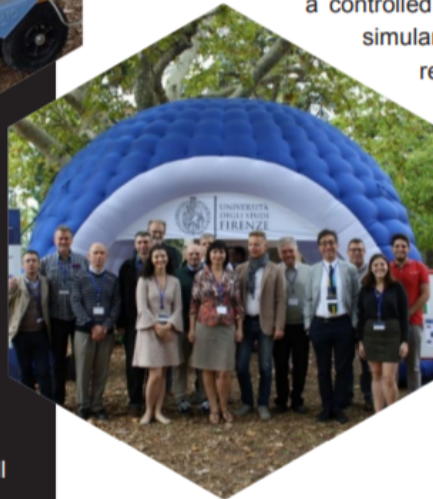
The project presents a remotely-operable, robotic, multi-sensor device for the detection of UXO, landmines, and IEDs. Operation is based on subsurface radar with imaging and classification that distinguishes dangerous targets from harmless clutter. The prototype of the multisensory

robotic platform has been realised and preliminarily tested in a controlled outdoor environment with buried landmine

simulants in several experimental sessions. The

results obtained are very promising in terms of system integration and final user remote operability.

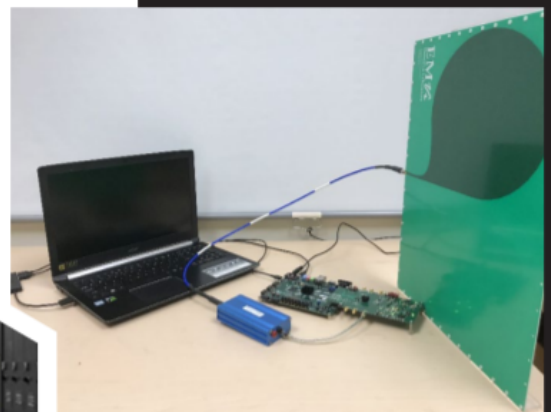
The robotic platform in search of explosives will help prevent human casualties.

Long range stand-off microwave radar for personnel protection

Canada, Ukraine

The This project presents its work on a compact portable (possibly wearable) warning system for the stand-off detection of on-body concealed weapons. The project is focused on protecting military or law-enforcement personnel from acts of terrorists and militants who often adopt a civilian disguise to inflict as much damage as possible. The system could also be useful in civilian protection. Its goal is to protect military and law-enforcement personnel from a broad spectrum of threats by giving early enough warning to be able to react in a timely fashion.

Microwave Imaging Curtain

France, Ukraine, Republic of Korea

This recently launched project has the ambition to demonstrate the performance of an affordable solution to the challenge of detecting firearms or explosives concealed by a person in a mass-transit scenario, without disturbing the continuous flow of surrounding walking people. This project is an integral part of the DEXTER programme (Detection of EXplosives and firearms for counter TERrorism).

The project will design, develop and test in a representative environment, a radar-based imaging device addressing non-checkpoint detection of explosives and firearms. Taking into account current regulations on the impact of radiations upon human health, as well as intimacy protection, the project will integrate off-the-shelf high performance microwave modules, and it will develop specific signal processing algorithms in order to reconstruct 3D images of objects carried by moving persons, and to automatically recognize dangerous objects.

EXTRAS – EXplosive Trace detection for STANDEx

Italy, Serbia, Ukraine, The Netherlands, Germany

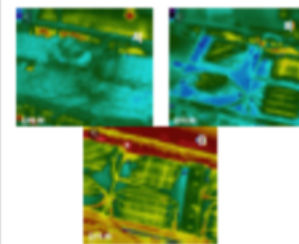
This recently launched project aims at developing a stand-off scanning sensor to detect trace compounds, compliant with the safety civil regulations, in the frame of the DEXTER programme (Detection of EXplosives and firearms for counter TERrorism). EXTRAS has been designed to be incorporated as Non-Checkpoint Detection of Concealed Explosives and Firearms, as well as to contribute as Confirmatory Detectors with the development of a new remote sensing apparatus for energetic materials (explosives and their precursors) trace detection. EXTRAS will deploy the Raman spectroscopy technique in order to investigate in real time a large portion of a potential bomber that might be contaminated with energetic materials. For a safe operation in public areas, EXTRAS will be compliant with European Directive 2006/25/EC, which sets the Maximum Permissible Exposure (MPE) to laser radiation.

Icing Mitigation Studies and Technology with Applications to Security Systems

Canada, Ukraine, Belgium

The project presents the creation of an innovative system for combating icing issues in extreme maritime conditions relevant for defence and security, such as communication antennas/dishes, as well as operating vessels in high seas. The project developed an innovative cost-effective thermo-electric system that once it detects ice formation manages to reverse the process. The system relies on specific software as well as innovative super hydrophobic materials to counteract ice accretion.

Університет Газі (Туреччина)

**Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника (Україна)**

Тривалість проекту: 12.02.2014-30.06.2016.

Загальний бюджет: 239 000 Євро

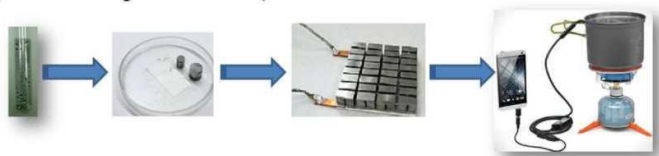
з них: Україна (ПНУ) – 159 000 Євро

Туреччина (ГУ) – 80 000 Євро

SPS(NUKR.SFPP 984536)

ТЕРМОЕЛЕКТРИЧНІ МАТЕРІАЛИ ТА ПРИСТРОЇ ДЛЯ ЕНЕРГОЗАОЩАДЖЕННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ БЕЗПЕКИ

СТРАТЕГІЧНА МЕТА ПРОЕКТУ – розробка надійних, екологічно чистих перетворювачів теплової енергії в корисну електричну на основі нових композитних матеріалів із нановключеннями та підготовка повного циклу виробництва «Матеріал – Модуль – Генератор (кінцевий пристрій спеціального призначення)»

ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ

Екологія

- Зниження температури відпрацьованих газів – зменшення внеску у глобальне потепління.
- Економія питної води через зменшення її затрат на виробництво традиційної енергії.

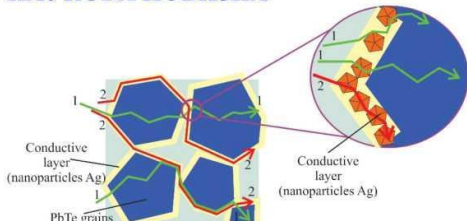
Енергозаощадження

- Рекуперація теплової енергії.
- Заощадження палива для транспортних засобів.
- Розвиток, популяризація і впровадження альтернативної та поновлювальної енергетики.

Безпека

- Військова безпека: економія палива для важкої військової техніки; безпека життя військових (медицина); альтернативні джерела живлення.
- Зменшення ризиків техногенних аварій електростанцій.

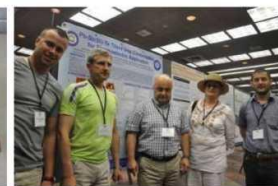
НАУКОВА НОВИЗНА

Розроблено технологію формування електропровідних наноканалів навколо мікрозерен ТЕ-матеріалу. Підбором розмірів наночастинок (~ 50 нм) забезпечено активне розсіювання фононів та зростання коефіцієнта Зеєбека для отримання ефективного композитного ТЕ-матеріалу.

ОСНОВНІ ПЕРЕВАГИ

- дешева технологія;
- наявність безкоштовних джерел тепла для ТЕ;
- надійність, довговічність, точність.

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА КОНТАКТИ

TES Ltd.,
Анкара, Туреччина,
проф. Рашит Ахиска,
ahiska@gazi.edu.tr

<http://sps-nato.pu.if.ua/>

Науковий парк 'Прикарпатський університет',
Івано-Франківськ, Україна
доц. Любомир Никируй,
lyubomyr.nykyruy@gmail.com

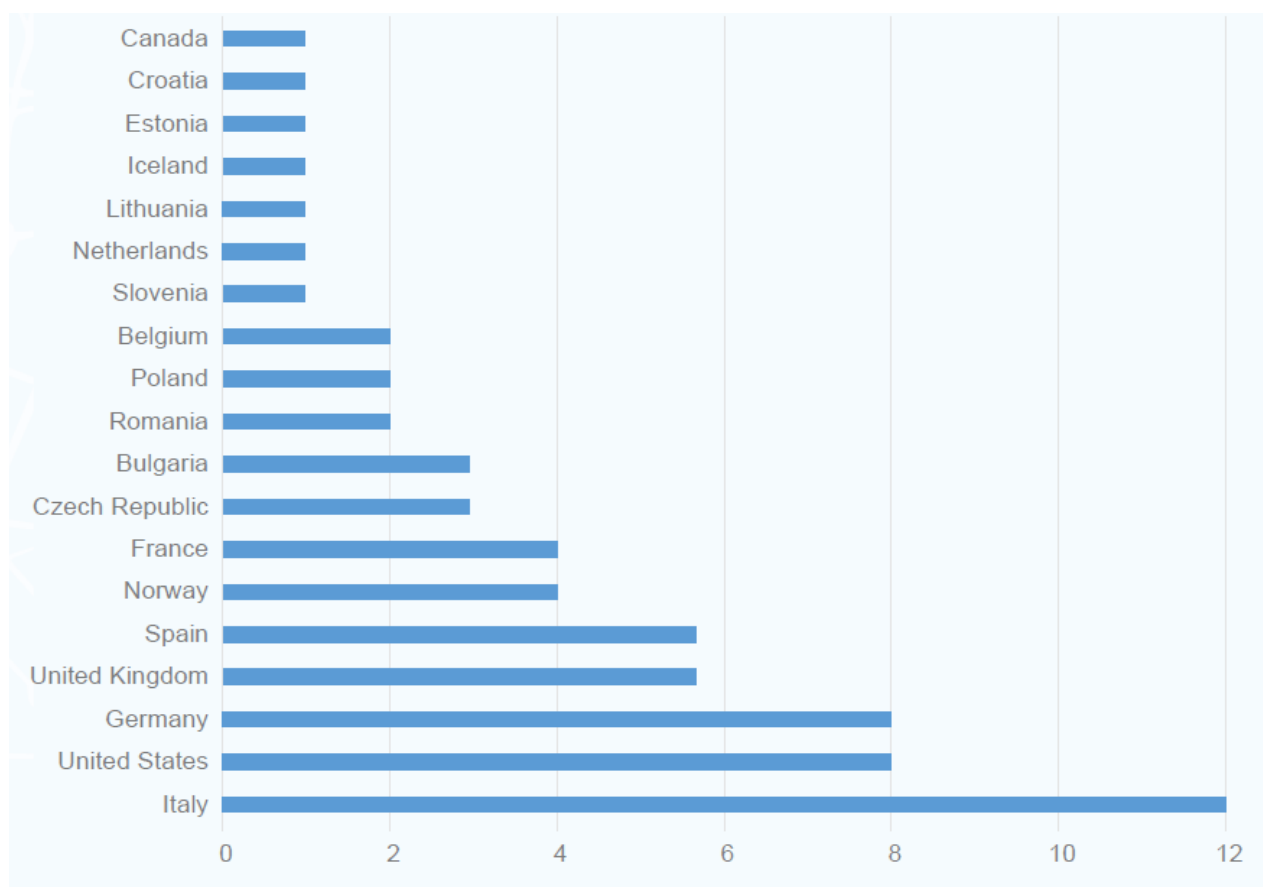

*This project
is supported by:*

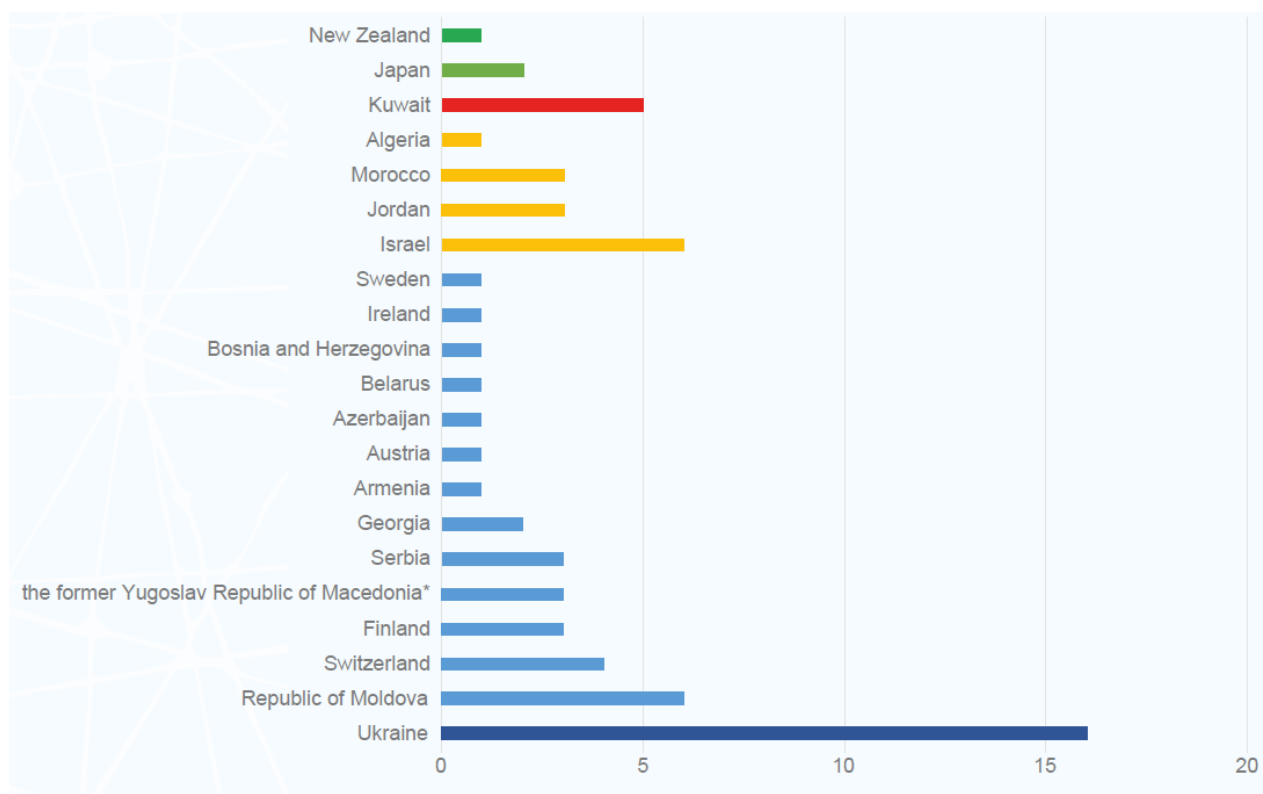
**The NATO Science for Peace
and Security Programme**

Статистика участі різних країн у програмі SPS NATO

Країни НАТО:

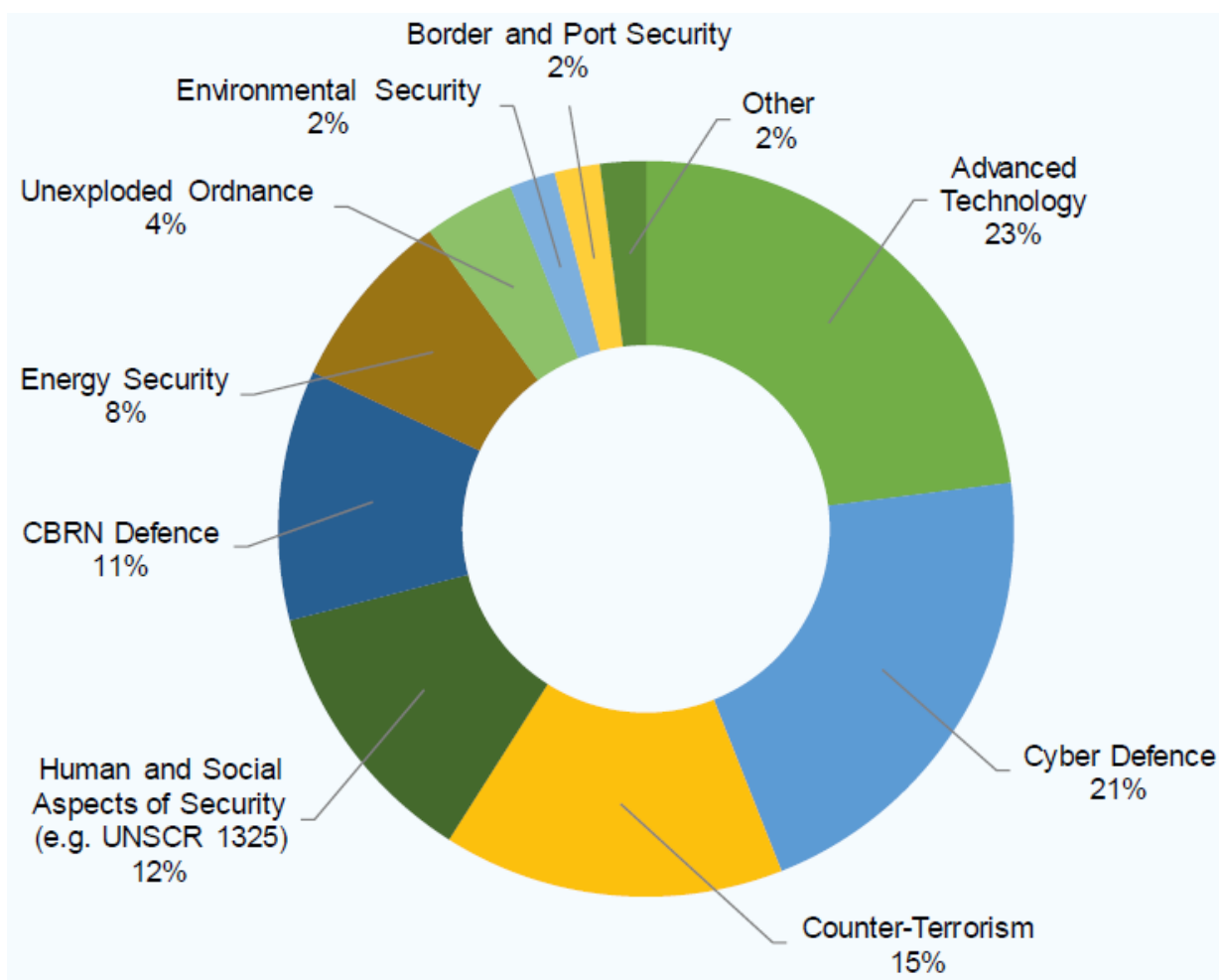

Країни партнери НАТО:

Кількість проектів програми SPS NATO у 2018 р. за пріоритетами безпеки

	SPS Key Priority	Top-Down	Bottom-Up	Total
1a.	Counter-Terrorism	3	7	10
1b.	Energy Security	1	4	5
1c.	Cyber Defence	5	9	14
1d.	Defence against CBRN Agents	2	5	7
1e.	Environmental Security	0	1	1
2.	Support for NATO-led Operations	0	0	0
3a.	Advanced Technology	1	14	15*
3b.	Border and Port Security	1	0	1
3c.	Mine and Unexploded Ordnance Detection and Clearance	2	1	3
3d.	Human and Social Aspects of Security	5	3	8
4.	Other Security Threats Related to NATO's Strategic Objectives	0	1	1
	Total	20	45	65

Перелік проектів за участю українських організацій, виграних у 2018 році

1.	MYP	Technology of High-Selective Imprinted Nanoantenna for Explosives Detection	G5361	GBR, ESP
2.	ARW	Risk Management of Terrorism Induced Stress - Guidelines for the Golden Hours (Who, What and When)	G5385	NLD
3.	MYP	Microwave Imaging Curtain	G5395	FRA, KOR
4.	MYP	Portable Energy Supply	G5233	NOR
5.	ATC	Critical Energy Infrastructure Security Course	G5308	LTU, CZE
6.	MYP	Functional Textiles for Uniforms	G5330	USA, GBR
7.	MYP	Cyber Rapid Analysis for Defense Awareness of Real-time Situation -CyRADARS	G5286	BGR, USA
8.	ARW	Security and Resilience of Information Systems Affected by Hybrid Threats	G5446	USA
9.	MYP	A Novel Method for the Detection of Biohazards	G5291	USA, BEL, FRA, EST, ITA
10.	ARW	Environmental Health and Security in Ukrainian Conflict Zones	G5432	USA
11.	MYP	New Laser Technology - Explosives Detection	G5292	USA
12.	MYP	Nanocomposites Based Photonic Crystal Sensors of Biological and Chemical Agents	G5351	ITA, DEU
13.	MYP	Upgrade and Improvements of the hand-held gamma Detector based on HPXe Gas	G5373	USA
14.	ATC	UAV Systems Development and Deployment to counter Emerging Security Challenges	G5427	POL
15.	ARW	Women Leaders and the Key Role of Civil Society Organisations, Enhancing Civil-Military Cooperation in Ukraine	G5403	ITA
16.	MYP	Resilient Civilians in Hybrid and Population-Centric Warfare (ResilientCivilians)	G5442	NOR, DEN, USA, FRA, FIN